PÄÄTÖKSET

KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2017/365,

annettu 4 päivänä heinäkuuta 2016,

valtiontuesta SA.36387 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2013/CP), jonka Espanja on toteuttanut Valencia Club de Fútbol Sociedad Anónima Deportivan, Hércules Club de Fútbol Sociedad Anónima Deportivan ja Elche Club de Fútbol Sociedad Anónima Deportivan hyväksi

(tiedoksiannettu numerolla C(2016) 4060)

(Ainoastaan espanjankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

ottaa huomioon komission päätöksen aloittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely, joka koskee tukea SA.36387 (2013/C) (ex 2013/NN) (ex 2013/CP) ([1]),

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

(1) Lehtiartikkelit ja kansalaisilta vuosina 2012–2013 saadut tiedot kiinnittivät komission huomion väitteisiin siitä, että Valencian aluehallinto, jäljempänä 'Generalitat Valenciana', olisi myöntänyt lainatakauksen muodossa olevaa valtiontukea Valencian seuraavien kolmen jalkapalloseuran hyväksi: Valencia Club de Fútbol Sociedad Anónima Deportiva, jäljempänä 'Valencia CF', Hércules Club de Fútbol Sociedad Anónima Deportiva, jäljempänä 'Hercules CF', ja Elche Club de Fútbol Sociedad Anónima Deportiva, jäljempänä 'Elche CF'. Saatujen tietojen mukaan Valencia CF:n hyväksi myönnettyä lainatakausta oli korotettu ainakin kahdesti, jotta se kattaisi erääntyneen pääoman, korot ja kustannukset. Espanjaa pyydettiin 8 päivänä huhtikuuta 2013 kommentoimaan näitä tietoja. Espanja toimitti komissiolle tietoja 27 päivänä toukokuuta ja 3 päivänä kesäkuuta 2013.

(2) Komissio ilmoitti Espanjalle 18 päivänä joulukuuta 2013 päivätyllä kirjeellä päättäneensä aloittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 108 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn, joka koskee kyseistä tukea, jäljempänä 'menettelyn aloittamista koskeva päätös'. Espanja toimitti huomautuksensa menettelyn aloittamista koskevasta päätöksestä 10 päivänä helmikuuta 2014 päivätyllä kirjeellä.

(3) Komissio pyysi Espanjalta tietoja 1 päivänä elokuuta 2014 päivätyllä kirjeellä, johon Espanja vastasi 30 päivänä syyskuuta ja 13 päivänä lokakuuta 2014. Komissio pyysi Espanjalta lisätietoja 23 päivänä tammikuuta 2015 päivätyllä kirjeellä, johon Espanja vastasi 27 päivänä huhtikuuta 2015.

(4) Instituto Valenciano de Finanzas, jäljempänä 'IVF', joka on Generalitat Valencianan rahoituslaitos, toimitti huomautuksensa 3 päivänä marraskuuta ja 15 päivänä joulukuuta 2014 sekä 20 päivänä helmikuuta, 25 päivänä helmikuuta, 31 päivänä maaliskuuta ja 18 päivänä toukokuuta 2015. IVF toimitti lisätietoja 3, 5, 13, 19, 20, 26 ja 30 päivänä marraskuuta 2015, 1, 11, 14, 15, 16, 17 ja 18 päivänä joulukuuta 2015 sekä 4 ja 13 päivänä toukokuuta 2016 päivätyillä sähköpostiviesteillä.

([1]) EUVL C 69, 7.3.2014, s. 99.

(5) Menettelyn aloittamista koskeva päätös julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ([2]) 7 päivänä maaliskuuta 2014. Komissio kehotti asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa toimenpiteistä. Komissio sai huomautuksia kolmelta seuraavalta asianomaiselta osapuolelta: Liga Nacional de Fútbol Profesionalilta 7 päivänä huhtikuuta 2014; Valencia CF:ltä 7 päivänä huhtikuuta, 16 päivänä kesäkuuta, 30 päivänä lokakuuta ja 15 päivänä joulukuuta 2014 sekä 12 päivänä toukokuuta 2015; ja Fundación Valencia Club de Fútbolilta, jäljempänä 'Fundación Valencia', 19 päivänä toukokuuta 2015. Komissio toimitti huomautukset Espanjalle ja antoi sille tilaisuuden esittää huomautuksia niistä. Espanjan huomautukset saatiin 30 päivänä syyskuuta ja 13 päivänä lokakuuta 2014 sekä 3 päivänä heinäkuuta 2015 päivätyillä kirjeillä. Valencia CF toimitti lisäselvityksiä 14 päivänä joulukuuta 2015 ja 26 päivänä tammikuuta 2016. Brysselissä pidettiin 29 päivänä tammikuuta 2015 kokous, johon osallistuivat komission yksiköiden, Espanjan viranomaisten, IVF:n ja Valencia CF:n edustajat.

2. KUVAUS TOIMENPITEISTÄ JA TUENSAAJISTA

2.1 Toimenpide 1: vuoden 2009 valtiontakaus Valencia CF:n hyväksi

(6) IVF tarjosi 5 päivänä marraskuuta 2009 takauksen Bancajasta (nykyisin Bankia) Fundación Valencialle myönnetylle 75 miljoonan euron pankkilainalle. IVF on Generalitat Valencianan määräysvallassa oleva julkinen rahoituslaitos, ja Generalitat Valencianan edustajat osallistuvat myös IVF:n yleisneuvoston ja investointikomitean toimintaan.

(7) Kuten IVF:n Fundación Valencialle myöntämää lainatakausta koskevassa päätöksessä todettiin, lainan nimenomaisena tarkoituksena oli rahoittaa Fundación Valencian suorittama Valencia CF:n osakkeiden osto, sillä Valencia CF oli päättänyt korottaa pääomaansa 92,4 miljoonalla eurolla laskemalla liikkeeseen 1 922 250 uutta osaketta (minkä jälkeen osakkeiden kokonaismäärä olisi 2 114 475). Uudet osakkeet merkittiin samaan nimellisarvoon kuin nykyiset osakkeet eli 48,08 euroa osakkeelta. Fundación Valencia hankki lainan avulla 70,6 prosenttia kaikista Valencia CF:n osakkeista edellä mainittuun 48,08 euron osakekohtaiseen hintaan. Muut osuudet samasta pääoman korotuksesta olivat yhteensä 18,8 miljoonaa euroa. Näistä osakkeista 52 212 kappaletta myytiin tämän jälkeen hintaan 56,50 euroa osakkeelta tilikaudella 2010–2011, 878 osaketta hintaan 57,00 euroa osakkeelta tilikaudella 2011–2012 ja 1 481 368 osaketta hintaan 67,50 euroa osakkeelta tilikaudella 2013–2014.

(8) IVF:n myöntämä takaus kattoi 100 prosenttia lainan pääomasta sekä korot ja taatun liiketoimen kustannukset. IVF peri takauksesta vuosittain takauspalkkiota 0,5 prosenttia ja kertaluonteisen 1 prosentin sitoumusmaksun ([3]), jotka Fundación Valencia maksoi. Vastatakauksena IVF sai Fundación Valencian omistamia Valencia CF:n osakkeita koskevan toissijaisen pantin Bankian jälkeen. Lainan kesto oli kuusi vuotta, ja siihen sisältyi neljä lyhennyksetöntä vuotta. Lainan korko oli seuraavanlainen: (a) 6 prosenttia 26 päivään elokuuta 2010 saakka (lainan ensimmäinen vuosi) ja (b) 26 päivästä elokuuta 2010 lähtien 12 kuukauden Euribor + 3,5 prosentin marginaali 6 prosentin vähimmäiskorolla. Sovitun maksuajan mukaan korkoa oli tarkoitus maksaa vuosittain elokuusta 2010 alkaen, kun taas lainan pääomaa maksettaisiin takaisin 37,5 miljoonaa euroa 26 päivänä elokuuta 2014 ja 37,5 miljoonaa euroa 26 päivänä elokuuta 2015. Lainan pääoman takaisinmaksu ja korkomaksut oli tarkoitus rahoittaa Fundación Valencian Valencia CF:stä hankkimien osakkeiden myyntituotoilla.

2.2 Toimenpide 2: vuoden 2010 valtiontakaus Hercules CF:n hyväksi

(9) IVF antoi 26 päivänä heinäkuuta 2010 takauksen 18 miljoonan euron pankkilainalle, jonka Caja de Ahorros del Mediterráneo myönsi Fundación Herculesille. Kuten IVF:n Fundación Herculesille myöntämää takausta koskevassa päätöksessä todettiin, lainan nimenomaisena tarkoituksena oli rahoittaa Fundación Herculesin suorittama Hercules CF:n osakkeiden osto, sillä Hercules CF oli päättänyt korottaa pääomaansa pääomanlisäyksellä. Takaus kattoi 100 prosenttia lainan pääomasta sekä korot ja taatun liiketoimen kustannukset. IVF peri Fundación Herculesilta vuosittain 1 prosentin takauspalkkion. Vastatakauksena IVF sai Fundación Herculesin omistamia Hercules CF:n osakkeita koskevan pantin; ennen osakkeiden panttausta IVF sai väliaikaisen takauksen José Rico Pérez -stadionin omistajalta Aligestión Integral SA:lta ja Aligestión Integral SA:n Hercules CF:stä omistamia

([2]) Ks. alaviite 1.
([3]) Lainanantajan lainanottajalta perimä maksu käyttämättä jääneestä luottolimiitistä tai maksamatta jääneestä lainapääomasta.

osakkeita koskevan pantin. Lainan kesto oli viisi vuotta. Lainan korko oli seuraavanlainen: (a) kiinteämääräinen 4 prosenttia ensimmäisten 36 kuukauden aikana ja (b) 12 kuukauden Euribor + 2 prosentin marginaali viimeisten 24 kuukauden aikana. Lisäksi perittiin 0,5 prosentin sitoumusmaksu. Taattu laina (pääoma ja korot) oli määrä maksaa takaisin myymällä Hercules CF:stä hankitut osakkeet.

(10) IVF:n myönnettyä valtiontakauksen Fundación Hercules laiminlöi lainan takaisinmaksun. Tämän seurauksena IVF, jonka oli täytettävä lakisääteinen velvollisuutensa takaajana, maksoi lainan antaneelle pankille 24 päivänä tammikuuta 2012 takaisin 18,4 miljoonan euron summan, korvasi pankin kyseisen lainan velkojana ja nosti tämän jälkeen kanteen Fundación Hercules CF:ää vastaan periäkseen takaisin edellä mainitun summan.

2.3 **Toimenpide 3: vuoden 2011 valtiontakaus Elche CF:n hyväksi**

(11) IVF tarjosi 17 päivänä helmikuuta 2011 kaksi takausta Fundación Elchelle myönnetyille kahdelle lainalle, joiden yhteenlaskettu arvo oli 14 miljoonaa euroa ja joista ensimmäisen myönsi Caja de Ahorros del Mediterráneo (9 miljoonaa euroa) ja toisen Banco de Valencia (5 miljoonaa euroa). Kuten IVF:n Fundación Elchelle myöntämää takausta koskevassa päätöksessä todettiin, kummankin lainan nimenomaisena tarkoituksena oli rahoittaa Fundación Elchen suorittama Elche CF:n osakkeiden osto, sillä Elche CF oli päättänyt korottaa pääomaansa pääomanlisäyksellä. Takaukset kattoivat 100 prosenttia lainan pääomasta sekä korot ja taatun liiketoimen kustannukset. IVF peri Fundación Elcheltä vuosittain 1 prosentin takauspalkkion. Vastatakauksena IVF sai Fundación Elchen omistamia Elche CF:n osakkeita koskevan pantin. Lainan kesto oli viisi vuotta. Lainan korko oli 12 kuukauden Euribor + 3,5 prosentin marginaali. Lisäksi perittiin 0,5 prosentin sitoumusmaksu. Taattu laina (pääoma ja korot) oli määrä maksaa takaisin myymällä Elche CF:stä hankitut osakkeet.

2.4 **Toimenpide 4: Valencia CF:n hyväksi myönnetyn vuoden 2009 valtiontakauksen korotukset vuosina 2010 ja 2013**

(12) IVF korotti 10 päivänä marraskuuta 2010 Fundación Valencialle myöntämänsä takauksen määrää 6 miljoonalla eurolla. Takauksen korottamisen tarkoituksena oli kattaa Bankian myöntämän lainan määrän kasvu 6 miljoonalla eurolla, jotta voitiin maksaa erääntynyt pääoma, korot ja kustannukset, jotka johtuivat lainan 26 päivänä elokuuta 2010 erääntyneen korkomaksun laiminlyönnistä. Korotuksen johdosta lainan pääoman alkuperäistä maksuaikaa (ks. edellä johdanto-osan 7 kappale) muutettiin siten, että 26 päivänä elokuuta 2014 maksettaisiin 40,5 miljoonaa euroa ja 26 päivänä elokuuta 2015 saman verran. Lainan korko pysyi samana.

(13) Kuten Espanjan viranomaiset ja Valencia CF huomauttivat muodollisen tutkintamenettelyn aikana, IVF maksoi helmikuussa 2013 yhteensä 4,9 miljoonaa euroa kattaakseen valtiontakauksen osan, jonka Bankia oli vaatinut maksettavaksi sillä perusteella, että 26 päivänä elokuuta 2012 erääntynyt korkomaksu oli laiminlyöty. Komissio aloitti muodollisen tutkintamenettelyn joulukuussa 2013 tuolloin saatavilla olleiden tietojen perusteella siinä käsityksessä, että IVF oli korottanut takauksen määrää helmikuussa 2013 samalla tavoin kuin sitä oli korotettu 10 päivänä marraskuuta 2010.

2.5 **Tuensaajat**

(14) Valencia CF on vuonna 1919 perustettu espanjalainen ammattilaisjalkapalloseura, jonka kotipaikka on Valenciassa. Se pelaa Espanjan ylimmällä sarjatasolla, jäljempänä 'La Liga', ja on yksi Espanjan ja Euroopan suurimmista jalkapalloseuroista. Valencia CF on voittanut kuusi La Liga -mestaruutta ja seitsemän Copa del Rey -mestaruutta. Kaikkien aikojen La Liga -tilastoissa Valencia on kolmannella sijalla Real Madrid CF:n ja FC Barcelonan jälkeen. Seura on myös päässyt Euroopan tason mestaruuskilpailuissa finaaliotteluun kahdeksan kertaa ja voittanut niistä viisi. Valencia CF kuului myös Euroopan johtavien jalkapalloseurojen G-14-ryhmään. Espanjassa seuralla on maan jalkapalloseuroista kolmanneksi eniten kannattajia. Se on myös yksi maailman suurimmista jalkapalloseuroista jäsenmäärällä mitattuna (rekisteröityjä maksavia kannattajajäseniä), ja sillä on yli 50 000 kausikortin haltijaa ja yli 20 000 henkilöä kausikortin jonotuslistalla. Valencia CF pelaa kotiottelunsa Mestalla-stadionilla, johon mahtuu 55 000 katsojaa.

(15) Jäljempänä oleva taulukko 1 sisältää tietoja Valencia CF:n taloudellisesta tuloksesta ajanjaksolla kesäkuu 2007 – kesäkuu 2012.

Taulukko 1

Valencia CF:n talouden avainluvut, kesäkuu 2007–kesäkuu 2012

(miljoonaa euroa)

	7/2006–6/2007	7/2007–6/2008	7/2008–6/2009	7/2009–6/2010	7/2010–6/2011	7/2011–6/2012
Liikevaihto	107,6	99,4	82,4	101,3	116,8	119,6
Tulos ennen veroja (EBT)	– 26,1	12,4	– 59,2	17,9	0,1	8,3
EBT-marginaali (suhde)	– 0,24	0,12	– 0,72	0,18	0,00	0,07
Merkitty pääoma	9,2	9,2	9,2	101,7	101,7	101,7
Oma pääoma	– 26,3	5,9	– 33,3	57,3	55,4	57,6
Velan ja oman pääoman suhde	– 11,1	73,5	– 16,5	8,0	6,9	6,6

Lähde: vuosikertomukset ja yritystietokannat

(16) Fundación Valencia on voittoa tavoittelematon säätiö, jonka tavoitteena on ”säilyttää, laajentaa ja edistää Valencia Club de Fútbolin urheilu-, kulttuuri- ja sosiaalista toimintaa ja lujittaa seuran yhteyttä kannattajiinsa”. Fundación Valencia perustettiin vuonna 1996, ja se on siitä asti ollut osakkaana Valencia CF:ssä. Fundación Valencian toiminta liittyy muun muassa jalkapalloilun edistämiseen, Valencia CF:n nuorisojoukkueiden hallinnointiin sekä nais- ja harrastelijajalkapalloilun edistämiseen. Kyseessä olevan pääomanlisäyksen myötä (ks. edellä johdanto-osan 7 kappale) Fundación Valencia sai Valencia CF:stä määräysvaltaan oikeuttavan osuuden, eli 72 prosenttia osakkeista verrattuna 1,6 prosenttiin, jonka säätiö omisti ennen pääomanlisäystä. Säätiöstä tuli näin Valencia CF:n emoyhtiö ([4]). Kaikki Valencia CF:n hallituksen jäsenet olivat myös Fundación Valencian hallituksen jäseniä.

(17) Jäljempänä oleva taulukko 2 sisältää Fundación Valencian taloudellisia lukuja ajanjaksolta kesäkuu 2008–kesäkuu 2011.

Taulukko 2

Fundación Valencian talouden avainluvut, kesäkuu 2008–kesäkuu 2011

(miljoonaa euroa)

	7/2007–6/2008	7/2008–6/2009	7/2009–6/2010	7/2010–6/2011
Bruttotulot	1,7	1,8	1,2	1,5
Tulos ennen veroja (EBT)	– 0,01	0,00	– 4,4	– 4,8
Varat yhteensä	0,6	0,6	74,1	71,8
Oma pääoma	0,03	0,03	– 4,4	– 9,9
Velat	0,5	0,6	76,5	81,6

Lähde: Fundación Valencian vuosikertomukset

([4]) Valencia CF:n kesäkuussa 2012 julkaistussa vuosikertomuksessa todetaan, että Valencia CF kuuluu yritysryhmään, jonka emoyhtiö tai holdingyhtiö on Fundación Valencia.

(18) Hercules CF on espanjalainen ammattilaisjalkapalloseura, jonka kotipaikka on Valencian alueella Alicantessa. Seura perustettiin vuonna 1922, ja se pelaa tällä hetkellä Espanjan kolmanneksi ylimmällä sarjatasolla ('Segunda División B') kotikenttänään José Rico Pérez -stadion, johon mahtuu 30 000 katsojaa. Tarkasteltavan toimenpiteen aikaan (heinäkuussa 2010) Hercules CF oli juuri noussut La Ligaan Espanjan toiseksi ylimmän sarjatason ('Segunda División') toiselta sijalta kaudella 2009–2010. Espanjan viranomaisten mukaan Hercules CF teki 25 päivänä tammikuuta 2012 sopimuksen useimpien niiden yksityisten velkojien kanssa, jotka olivat osallistuneet 5 päivänä heinäkuuta 2011 aloitettuun maksukyvyttömyysmenettelyyn ('concurso de acreedores'). Menettelyyn sisältyi velkojien saatavien puolittaminen ja etuoikeudettomien saamisten maksun lykkäys seitsemällä vuodella. Lykkäystä voitiin pidentää kahdella vuodella, jos Hercules CF menettäisi ammattilaisseura-asemansa. Jäljempänä oleva taulukko 3 sisältää tietoja Hercules CF:n taloudellisesta tuloksesta ajanjaksolla kesäkuu 2008–kesäkuu 2012.

Taulukko 3

Hercules CF:n talouden avainluvut, kesäkuu 2008–kesäkuu 2012

(miljoonaa euroa)

	7/2007–6/2008	7/2008–6/2009	7/2009–6/2010	7/2010–6/2011	7/2011–6/2012
Liikevaihto	4,0	4,1	5,4	24,8	6,2
Tulos ennen veroja (EBT)	– 5,7	– 9,8	– 17,6	– 12,9	– 0,4
EBT-marginaali (suhde)	– 1,4	– 2,4	– 3,3	– 0,5	– 0,1
Merkitty pääoma	3,8	3,8	3,8	21,2	21,2
Oma pääoma	– 22,6	– 29,6	– 29,4	– 39,0	– 36,6
Velan ja oman pääoman suhde	– 1,1	– 1,0	– 1,6	– 1,3	– 1,4

Lähde: vuosikertomukset ja yritystietokannat

(19) Fundación Hércules de Alicante (jäljempänä 'Fundación Hercules') on järjestö, jonka tavoitteena on edistää sosiaalista hyvinvointia ja Hercules CF:ään liittyviä asioita. Järjestö ei harjoita taloudellista toimintaa. Kyseisellä pääomanlisäyksellä (ks. edellä johdanto-osan 9 kappale) Fundación Hercules hankki 81,96 prosentin ja siten määräysvaltaan oikeuttavan osuuden Hercules CF:stä, ja toiseksi suurin osakas omisti siitä 16,99 prosenttia (Fundación Herculesilla ei ollut omistusosuutta ennen pääomanlisäystä). Kuten Fundación Herculesin säännöissä todetaan, Hercules CF:n hallituksen jäsenet ovat laillisesti myös Fundación Herculesin hallintoelimen ('Patronato') jäseniä. Jäljempänä oleva taulukko 4 sisältää Fundación Herculesin taloudellisia lukuja ajanjaksolta kesäkuu 2009–kesäkuu 2011.

Taulukko 4

Fundación Herculesin talouden avainluvut, kesäkuu 2009–kesäkuu 2011

(miljoonaa euroa)

	7/2008–6/2009	7/2009–6/2010	7/2010–6/2011
Bruttotulot	0,6	0,4	0,4
Tulos ennen veroja (EBT)	0,0	0,0	0,0
Varat yhteensä	0,06	0,12	17,58
Oma pääoma	0,03	0,03	– 1,00
Velat	0,03	0,09	18,58

Lähde: Fundación Herculesin vuosikertomukset

(20) Elche CF on espanjalainen ammattilaisjalkapalloseura, jonka kotipaikka on Valencian alueella Alicanten maakunnassa Elchessä. Seura perustettiin vuonna 1923, ja se pelaa tällä hetkellä Espanjan toiseksi ylimmällä sarjatasolla kotikenttänään Manuel Martínez Valero -stadion, johon mahtuu 38 750 katsojaa. Kyseisten toimenpiteiden myöntämisen aikaan (helmikuussa 2011) Elche CF pelasi toiseksi ylimmällä sarjatasolla, minkä jälkeen se pelasi La Ligassa kausilla 2013–2014 ja 2014–2015. Jäljempänä oleva taulukko 5 sisältää tietoja Elche CF:n taloudellisesta tuloksesta ajanjaksolla kesäkuu 2007–kesäkuu 2011.Kuten Espanjan viranomaiset huomauttivat, Elche CF:ää koskeva maksukyvyttömyysmenettely aloitettiin 6 päivänä elokuuta 2015.

Taulukko 5

Elche CF:n talouden avainluvut, kesäkuu 2007–kesäkuu 2011

(miljoonaa euroa)

	7/2006–6/2007	7/2007–6/2008	7/2008–6/2009	7/2009–6/2010	7/2010–6/2011
Liikevaihto	5,9	7,1	4,4	4,4	4,8
Tulos ennen veroja (EBT)	– 6,2	– 3,9	– 3,3	– 1,1	1,4
EBT-marginaali (suhde)	– 1,1	– 0,5	– 0,8	– 0,3	0,3
Merkitty pääoma	13,4	13,4	17,4	8,1	22,1
Oma pääoma	16,0	12,1	– 10,2	– 10,2	4,3
Velan ja oman pääoman suhde	1,9	2,7	– 2,7	– 2,7	4,6

Lähde: Elche CF:n vuosikertomukset

(21) Fundación Elche Club de Fútbol (jäljempänä 'Fundación Elche') on Valencian alueella sijaitseva voittoa tavoittelematon järjestö, jonka tehtävänä on edistää ja kehittää urheiluun liittyvää toimintaa. Järjestö ei harjoita taloudellista toimintaa. Kyseisen pääomanlisäyksen myötä (ks. edellä johdanto-osan 10 kappale) Fundación Elche sai määräysvaltaan oikeuttavan 63,45 prosentin osuuden ainoana Elche CF:n osakkaana, joka omisti seurasta yli 10 prosenttia (Fundación Elchellä ei ollut omistusosuutta ennen pääomanlisäystä). Enemmistö Elche CF:n hallituksen jäsenistä oli myös Fundación Elchen hallituksen jäseniä.

(22) Jäljempänä oleva taulukko 6 sisältää Fundación Elchen taloudellisia lukuja vuosilta 2009–2011:

Taulukko 6

Fundación Elchen talouden avainluvut, joulukuu 2009–joulukuu 2011

(miljoonaa euroa)

	2009	2010	2011
Bruttotulot	0,2	0,3	0,3
Tulos ennen veroja (EBT)	0,0	0,0	0,0
Varat yhteensä	1,8	1,4	15,4
Oma pääoma	1,4	1,4	1,4
Velat	0,4	0,08	14,1

Lähde: Fundación Elchen vuosikertomukset

2.6 **Valencia CF:n elinkelpoisuuden palauttamista koskeva vuoden 2009 suunnitelma**

(23) Espanjan viranomaisten mukaan IVF teki päätöksen vuoden 2009 takauksen myöntämisestä Valencia CF:n hyväksi toukokuussa 2009 päivätyn elinkelpoisuuden palauttamista koskevan suunnitelman perusteella. Suunnitelma sisälsi seuraavaa:

a) Valencia CF:n talouslukujen esittely ajanjaksolta kesäkuu 2004–kesäkuu 2009 ja viittaukset seuraaviin seuran vaikean taloudellisen tilanteen taustalla oleviin pääsyihin:

— Toiminta on jatkuvasti tappiollista sekä yleisen liiketoiminnan että pelaajaoikeuksien oston ja myynnin alalla.

— Uuden jalkapallostadionin rakentaminen keskeytettiin 366 miljoonan euron budjettivajeen takia, jonka taustalla oli stadionin pitkäaikaisen rahoituksen puuttuminen.

— Mestalla-stadionin neljän myyntiin asetetun tontin arvo heikkeni eikä ostajaehdokkaita ollut, mikä alensi odotettua myyntihintaa yli 350 miljoonasta eurosta 250 miljoonaan euroon.

— Vaje katettiin osittain ylimääräisillä kiinteistökaupoilla.

— Velka ja siihen liittyvä taloudellinen rasite kasvoivat merkittävästi.

— Negatiivinen oma pääoma katettiin osittain myymällä yksi Mestallan tontti ja aktivoimalla siihen liittyvät verohelpotukset.

b) Taloudelliset ja liiketoiminnan toimenpiteet, joilla seura ylittäisi nämä vaikeudet:

— 92 miljoonan euron pääomanlisäys.

— Uuden stadionin rahoittaminen pitkän aikavälin rahoitusinstrumenteilla.

— Tulojen kasvu, joka johtuu pääasiassa siitä, että uusi stadion aloittaa toimintansa, jolloin kausikorttien haltijoiden määrä ja tuloja tuottava alue (esimerkiksi pysäköinti, kaupat ja palvelut) kasvavat merkittävästi.

— Kustannusten pieneneminen lähinnä jalkapallojoukkueessa toimintamallin muutosten johdosta: esimerkiksi joukkueen kokoonpano ja palkkarakenteet.

— Tonttien myynti (Mestallan ja Ciudad Deportiva de Paternan tontit).

— Pelaajaoikeuksien myynti suunnitelman kahden ensimmäisen vuoden aikana.

c) Suunnitellut urheiluinvestoinnit ajanjaksolla kesäkuu 2010–kesäkuu 2015 ja suunnitellut myynnit, tuotot ja ostot ajanjaksolla kesäkuu 2010–kesäkuu 2011.

d) Suunnitellut omaisuuden myynnit ja niistä saatavat vuotuiset tulot: (i) ”kolmansien osapuolten” omaisuuden myynti 80 miljoonalla eurolla, minkä arvioitiin tuottavan voittoa 42 miljoonaa euroa kesäkuussa 2011; (ii) Mestallan tonttien myynti 250 miljoonalla eurolla, minkä arvioitiin tuottavan voittoa 160 miljoonaa euroa joulukuussa 2011; ja (iii) Paternan tontin myynti 35 miljoonalla eurolla, minkä arvioitiin tuottavan voittoa 33 miljoonaa euroa kesäkuussa 2012.

e) Seuran rahoitustarpeet kaudella 2010–2015 ja kaaviot, joista käyvät ilmi tarvittavat vuotuiset määrät, vastaavat rahoituskuukaudet kunakin vuonna sekä tärkeimmät käyttökohteet ja rahoituslähteet kunakin vuonna.

f) Ennuste, jonka mukaan Valencia CF saavuttaisi (muun muassa) seuraavat tulokset kesäkuuhun 2015 mennessä:

Taulukko 7

Valencia CF:n talousennuste kaudelle kesäkuu 2010–kesäkuu 2015, sellaisena kuin se on esitetty elinkelpoisuuden palauttamista koskevassa suunnitelmassa

(miljoonaa euroa)

	7/2009–6/2010	7/2010–6/2011	7/2011–6/2012	7/2012–6/2013	7/2013–6/2014	7/2014–6/2015
Liikevaihto	92,2	93,7	122,4	128,6	134,7	138,7
Liiketulos	– 30,0	– 24,7	– 8,9	– 0,2	1,9	5,1

(miljoonaa euroa)

	7/2009–6/2010	7/2010–6/2011	7/2011–6/2012	7/2012–6/2013	7/2013–6/2014	7/2014–6/2015
Liikevoitto (suhde)	– 0,33	– 0,26	– 0,07	0,00	0,01	0,04
Tulos ennen veroja (EBT)	– 9,5	50,5	154,8	– 0,2	1,9	5,1
EBT-marginaali (suhde)	– 0,1	0,54	1,26	0,00	0,01	0,04
Merkitty pääoma	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8
Oma pääoma	39,9	76,5	202,9	203,4	204,7	208,2
ROE-marginaali (suhde)	– 0,23	0,66	0,76	0,00	0,01	0,02
Velan ja oman pääoman suhde	10,17	5,20	0,53	0,39	0,35	0,40

2.7 **Fundación Valencian vuonna 2014 toteuttama Valencia CF:n osakkeiden myynti**

(24) Espanjan, Fundación Valencian ja Valencia CF:n huomautusten mukaan Fundación Valencia ilmoitti IVF:n suostumuksen saatuaan (suostumusta edellytettiin IVF:n takauksessa) julkisesti tammikuussa 2014 aikomuksestaan käynnistää menettely kaikkien Valencia CF:stä hankkimiensa osakkeiden myymiseksi. Helmikuussa 2014 menettelyä valvomaan perustettiin hallintokomitea, joka koostui Bankian, Generalitat Valencianan (jota edusti IVF), Valencia CF:n ja Fundación Valencian edustajista. Myyntiprosessia hallinnoivat KPMG (Bankian nimittämänä) ja PwC. Menettelyssä tarjouksia esittivät seuraavat seitsemän tarjoajaa Kiinasta, Yhdysvalloista, Saudi-Arabiasta, Singaporesta, Venäjältä ja Costa Ricasta:

a) Dalian Wanda Group, […] (*).

b) Promontoria Holding 93 BV, […].

c) The Up 54 Limited, […].

d) Global Emerging Market, […].

e) Meriton Holdings Limited: Singaporeen sijoittautunut yritys, jonka omistaa singaporelainen liikemies ja sijoittaja Peter Lim, jonka omaisuuden arvo on 2,4 miljardia Yhdysvaltain dollaria (Forbesin mukaan).

f) Zolotaya Zvezda, […].

g) Mario Alvarado Orozco, […].

(25) Tärkeimmät tarjousten arviointiperusteet olivat seuraavat:

a) Valencia CF:n lainat maksetaan takaisin (voittaja todellakin maksoi takaisin Valencian lainan, minkä vuoksi tarkasteltava valtiontakaus peruuntui, ks. jäljempänä johdanto-osan 28 kappale).

b) Pääomanlisäys toteutetaan ja Valencia CF:n velkaa pienennetään.

c) Valencia CF:n uuden stadionin valmiiksi saattamiseen sitoudutaan (rakentaminen oli keskeytetty) ja tähän liittyvät avoimet sitoumukset lyödään lukkoon kunnan kanssa (maa-alueiden ja niihin liittyvän urheilualueen vaihto).

d) Uusi stadion säilyy Valencia CF:n omistuksessa.

(*) Luottamuksellisia tietoja.

e) Valencia CF säilyttää omaisuutensa pysyvästi. Omaisuuden myynnistä saatava tuotto käytetään kokonaisuudessaan Valencia CF:n pääomapohjan vahvistamiseen.

f) Voittaja takaa Valencia CF:n omistus- ja äänivalta-aseman säilymisen ja talouden tasapainon viideksi vuodeksi ja sitoutuu siihen, ettei se myy seuraa eikä menetä määräysvaltaansa seurassa vähintään viiteen vuoteen.

g) Sosiaaliset näkökohdat: pienosakkaiden läsnäolo, Fundación Valencian aseman ylläpito, naisjalkapalloilun ja muun urheilutoiminnan edistäminen sekä Valencia CF:n kansainvälisen imagon edistäminen.

(26) KPMG ja PwC lähettivät valituille sijoittajille ohjeita sitovien tarjousten saamiseksi. Sitovien tarjousten jättämiselle asetetun määräajan päätyttyä tarjoukset avattiin ja hallintokomitea tutki, täyttivätkö ne tarjousmenettelyn vaatimukset. Seuraavien kolmen kiinnostuneen sijoittajan tarjoukset hylättiin: […] (peruutettu), […] (peruutettu) ja […] (ei toimittanut vakavaraisuustietoja). Parhaan sijoittajan valitsemisen määräajaksi asetettiin kolme viikkoa tarjousten jättämiselle asetetun määräajan päättymisestä. Jälkimmäisessä vaiheessa hallintokomitea ja neuvonantajat PwC ja KPMG arvioivat neljä jäljellä ollutta tarjousta. Fundación Valencian hallitus teki lopullisen valinnan jatkoon päässeiden sijoittajien joukosta.

(27) Valituksi tuli Meriton Holdings Limitedin esittämä tarjous. Se sisälsi 100 miljoonan euron ostohinnan 70,06 prosentista Valencia CF:n osakkeita eli 1 481 368 osaketta tai 67,5 euroa osakkeelta, Bankian Valencia CF:lle myöntämän 229 miljoonan euron lainan pitkäaikaisen jälleenrahoituksen, osakkaiden 100 miljoonan euron luottolimiitin sekä sitoumuksen siitä, ettei vähemmistöosakkaiden omistamien osakkeiden arvoa laimenneta.

(28) Sen jälkeen, kun tarjoaja oli maksanut Fundación Valencialle kyseisen ostohinnan lokakuussa 2014, Fundación Valencia maksoi Bankialle takaisin vuonna 2009 myönnetyn 75 miljoonan euron suuruisen lainan sekä 6 miljoonan euron summan, jolla laina oli kasvanut vuonna 2010, korkoineen ja muine kuluineen ja velvoitteineen. Samalla IVF:n myöntämä valtiontakaus peruuntui. Fundación Valencialle jäi Bankian lainan takaisinmaksun jälkeen ylimääräiset 6 miljoonaa euroa.

3. **MUODOLLISEN TUTKINTAMENETTELYN ALOITTAMISEN SYYT**

(29) Komissio päätti 18 päivänä joulukuuta 2013 aloittaa muodollisen tutkintamenettelyn. Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään komission alustava näkemys oli, että Valencia CF:n, Hercules CF:n ja Elche CF:n voitiin katsoa olleen vaikeuksissa olevia yrityksiä kyseisten toimenpiteiden myöntämisajankohtana. Komissio epäili, olivatko toimenpiteet EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina annetun komission tiedonannon ([5]), jäljempänä 'takauksia koskeva vuoden 2008 tiedonanto', mukaisia ja päätteli alustavasti, että tuensaajat saivat etua toimenpiteestä.

(30) Komissio katsoi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään alustavasti myös, että Espanjan valtio käytti Generalitat Valencianan kautta selvästi välitöntä vaikutusvaltaa IVF:ssä, ja päätteli tästä alustavasti, että toimenpiteet olivat valtion toimenpiteitä.

(31) Edellä esitetyn perusteella komissio esitti epäilynsä arvioinnin kohteena olevista neljästä toimenpiteestä ja päätteli alustavasti, että ne kaikki sisälsivät valtiontukea.

(32) Komissio katsoi lisäksi, että valtion takaamista lainoista hyötyivät viime kädessä Valencia CF, Hercules CF ja Elche CF, sillä lainat ja takaukset myönnettiin seurojen pääomansa korottamiseksi hiljattain liikkeeseen laskemien osakkeiden ostamiseen. Komissio tuli alustavasti myös siihen päätelmään, ettei voitu sulkea pois, että myös Fundación Valencia, Fundación Hercules ja Fundación Elche hyötyivät kyseisistä toimenpiteistä sen sijaan, että ne olisivat olleet tuen myöntämisen osalta pelkästään välikäsiä valtion ja seurojen välillä.

(33) Komissio epäili lisäksi arvioinnin kohteena olevien neljän toimenpiteen soveltuvuutta sisämarkkinoille erityisesti siksi, että Espanjan viranomaiset eivät olleet esittäneet mahdollisia perusteita niiden soveltuvuudelle.

(34) Kyseisten toimenpiteiden luonteen vuoksi ja siksi, että Valencia CF:n, Hercules CF:n ja Elche CF:n voitiin katsoa olleen vaikeuksissa olevia yrityksiä toimenpiteiden myöntämisajankohtana, komissio totesi, että toimenpiteiden soveltuvuutta voitiin arvioida ainoastaan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan ja erityisesti

([5]) EUVL C 155, 20.6.2008, s. 10.

valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi vuonna 2004 annettujen yhteisön suuntaviivojen ([6]), jäljempänä vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivat, näkökulmasta. Komissio huomautti ensiksi, etteivät vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 3.1 kohdassa asetetut pelastamistuen edellytykset nähtävästi täyttyneet. Vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 3.2 kohdassa määritellystä rakenneuudistustuesta komissio korosti, että kyseiset toimenpiteet oli myönnetty ilman sellaista uskottavaa rakenneuudistussuunnitelmaa, joka täyttäisi suuntaviivoissa vahvistetut edellytykset.

(35) Komissio huomautti lopuksi, että vaikeuksissa ollut Valencia CF näytti saaneen hyötyä sen hyväksi toistuvasti toteutetuista toimenpiteistä, minkä vuoksi vuoden 2004 pelastus- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 3.3 kohdassa tarkoitettu tuen ainutkertaisuuden vaatimus ei nähtävästi täyttynyt.

4. JÄSENVALTION KANTA

(36) Sekä Espanjan viranomaiset että IVF (Generalitat Valencianan edustajana ja myös kyseiset toimenpiteet myöntäneenä viranomaisena) esittivät huomautuksia muodollisessa tutkintamenettelyssä. Huomautukset ovat pääosin yhtäpitävät, joten ne esitetään yhdessä jäljempänä olevissa johdanto-osan kappaleissa. Ne esitetään Espanjan huomautuksina, sillä IVF on Generalitat Valencianaan kuuluva ja sen määräysvallassa oleva yksikkö.

(37) Espanjan mukaan toimenpiteet 1, 2, 3 ja 4 eivät sisältäneet SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, sillä kyseisten takausten myöntämistapa ja ehdot noudattivat Espanjan lainsäädännön ja siinä asetettujen rajojen mukaisesti hyväksyttyjä talousarvioita ([7]).

(38) Espanja huomauttaa myös, että toimenpiteet 1, 2, 3 ja 4 eivät anna SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaista perusteetonta etua kyseisten takausten saajille, koska takauksia koskevan vuoden 2008 tiedonannon edellytykset täyttyivät, erityisesti:

a) Taustalla olleet liiketoimet oli kuvattu ja ne olivat mitattavissa.

b) IVF sai kyseisille takauksille vastatakaukset, erityisesti Fundación Valencian, Fundación Herculesin ja Fundación Elchen taatuilla lainoilla hankkimia osakkeita koskevat pantit.

c) Edellä mainitut kolme takauksien saajaa eivät olleet vaikeuksissa takausten myöntämisajankohtana.

d) Lainojen takausmaksut ja korot vastasivat markkinoiden tasoa.

(39) Espanja esittää lisäksi, että Fundación Valencian vuonna 2009 tekemä päätös investoida Valencia CF:n osakkeisiin oli markkinataloussijoittajaperiaatteen mukainen ja että siten SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaista perusteetonta etua ei ollut myönnetty seuraavista syistä:

a) IVF:n päätös toimenpiteen 1 myöntämisestä perustui Valencia CF:n elinkelpoisuuden palauttamista koskevaan suunnitelmaan, jossa kuvataan seuran myönteisiä talousnäkymiä, jotka perustuvat erityisesti seuran uuden stadionin toimintaan (ks. edellä johdanto-osan 20 kappale).

b) Fundación Valencian saama laina oli sovittu maksettavaksi takaisin sen vuonna 2009 Valencia CF:stä hankkimien osakkeiden myyntituotoilla.

c) Merkittävät sijoittajat osallistuivat aktiivisesti vuoden 2014 myyntiprosessiin, mikä on osoituksena markkinoiden kiinnostuksesta.

d) Edellä mainitun vuoden 2014 myyntiprosessin voittajatarjous oli korkeampi kuin hinta, jolla Fundación Valencia hankki Valencia CF:n osakkeita vuonna 2009 (67,5 euroa osakkeelta verrattuna 48,08 euroon osakkeelta).

([6]) EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2.

([7]) Erityisesti (a) vuoden 1991 talousarviosta 28 päivänä joulukuuta 1990 annetun Generalitat Valencianan lain nro 7/1990 kahdeksas lisäsäännös, jolla IVF perustettiin, ja (b) Generalitat Valencianan julkistaloudesta annetun lain muuttamisesta 26 päivänä kesäkuuta 1991 annettu Valencian maakuntaneuvoston asetus.

(40) Lisäksi Espanja esittää, että tarkasteltavat toimenpiteet eivät täytä SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kilpailun vääristymistä ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan kohdistuvaa vaikutusta koskevia kriteerejä seuraavista syistä:

a) Kun Valencia CF:n vuoden 2012 tilannetta verrataan muiden vastaavissa liigoissa, kuten Englannin Valioliigassa, toimivien seurojen tilanteeseen, voidaan huomata, että Valencia CF sai jopa vähemmän lähetysoikeustuloja kuin Blackpool, joka on Valioliigan pienituloisin seura. Kaudella 2011–2012 Valencia CF:n pelaajien pelipaitojen etumuksessa ei ollut pääsponsorin nimeä, mikä on osoituksena seuran vaikeuksista saada sponsorointisopimuksia. Seura joutui tarkasteltavalla ajanjaksolla lisäksi myymään arvokkaimmat pelaajansa, mikä heikensi sen mahdollisuuksia menestyä jalkapallokilpailuissa.

b) Hercules CF pelasi lainan myöntämisajankohtana toiseksi ylimmällä sarjatasolla. Maantieteellisesti seura on siis aina ollut paikallinen seura, eikä se ole koskaan osallistunut Euroopan tason kilpailuihin.

c) Elche CF:ää ei ole koskaan kelpuutettu Euroopan tason kilpailuihin, ja sen taloudellinen vaikutus ei juurikaan ulotu Alicanten maakuntaa laajemmalle. Seurana Elche CF ei pysty houkuttelemaan pelaajia muilta markkinoilta sellaisilla taloudellisilla ehdoilla, jotka olisivat vaikuttaneet kilpailuun.

(41) Espanja esittää, että Fundación Valencialle myönnetyn lainan takaisinmaksusuunnitelman mukaan Fundación Valencia oli velvollinen myymään kaikki Valencia CF:stä hankkimansa osakkeet 30 päivään kesäkuuta 2015 mennessä seuraavasti: (a) vaiheessa 1, jonka oli tarkoitus päättyä 31 päivänä joulukuuta 2010, Fundación Valencia myisi vähintään 47 663 osaketta hintaan 53,5 euroa osakkeelta; ja (b) vaiheessa 2, jonka oli tarkoitus päättyä 30 päivänä kesäkuuta 2015, Fundación Valencia myisi 852 452 osaketta. Fundación Valencia oli velvollinen käyttämään osakkeiden myyntituotot lainan takaisinmaksuun.

(42) Espanja ei ole eri mieltä komission alustavista havainnoista (vaan jopa myöntää ne oikeiksi), joiden mukaan valtio oli tosiasiassa kyseisten toimenpiteiden myöntämisestä tehtyjen IVF:n päätösten taustalla ja Valencia CF, Hercules CF ja Elche CF olivat vaikeuksissa kyseisten toimenpiteiden myöntämisajankohtana. Espanja myöntää lisäksi, että IVF:n myöntämät takaukset Fundación Valencian, Fundación Herculesin ja Fundación Elchen lainoille kattoivat kussakin tapauksessa 100 prosenttia lainapääomasta sekä korot ja taatun liiketoimen kustannukset.

(43) Espanja esitti myös perusteita toimenpiteiden 1 ja 4 (jotka toteutettiin Valencia CF:n ja Fundación Valencian hyväksi) soveltuvuudelle vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen mukaisesti siltä varalta, että komissio pitäisi niitä valtiontukena.

(44) Espanja katsoo, että elinkelpoisuuden palauttamista koskevalla vuoden 2009 suunnitelmalla varmistetaan Valencia CF:n pitkän aikavälin elinkelpoisuus. Lisäksi Valencia CF:n arvokkaimpien pelaajien myyminen oli Espanjan mukaan sopiva ja oikeasuhteinen vastasuorite. Tuen rajaamisesta välttämättömään (oma osuus) Espanja esittää, että yksityisten ostajien osallistuminen vuoden 2009 pääomanlisäykseen 18,8 miljoonalla eurolla olisi hyväksyttävä omaksi osuudeksi. Tuen ainutkertaisuuden periaatteesta Espanja katsoo, että periaatetta noudatettiin, koska toimenpide 4 sisältää vain 10 päivänä marraskuuta 2010 myönnetyn aiemman takauksen korotuksen 6 miljoonalla eurolla, eikä sitä siis voida pitää uutena takauksena ja siten Valencia CF:n hyväksi myönnettynä uutena valtiontukena. Espanjan mukaan toimenpide 4 ei sisällä muita valtiontakauksia, sillä IVF maksoi helmikuussa 2013 ainoastaan 4,9 miljoonaa euroa, jotta voitiin kattaa valtiontakauksen osa, jonka maksamista Bankia oli vaatinut sillä perusteella, ettei 26 päivänä elokuuta 2012 erääntynyttä korkomaksua ollut suoritettu.

(45) Lopuksi komissio huomauttaa, ettei Espanja ole toimittanut suunnitelmaa, joka koskee Hercules CF:n ja Elche CF:n taloudellisia näkymiä ajankohtana, jolloin valtiontakaukset myönnettiin niiden hyväksi (vuosina 2010 ja 2011). Espanja ei myöskään ole esittänyt mitään perusteita toimenpiteiden 2 ja 3 soveltuvuudelle.

5. **ASIANOMAISTEN OSAPUOLTEN HUOMAUTUKSET**

(46) Komissio vastaanotti Valencia CF:ltä ja Fundación Valencialta muodollisen tutkintamenettelyn aikana huomautuksia, jotka ovat pääosin samat kuin Espanjan ja IVF:n esittämät huomautukset (ks. edellä johdanto-osan 36–45 kappale). Edellä mainittujen yhtäläisten huomautusten lisäksi nämä asianomaiset osapuolet väittivät seuraavaa:

a) Valencia CF:n mukaan se, että Fundación Valencia myi vuonna 2009 hankkimansa osakkeet hintaan, joka ylitti 48,08 euron osakekohtaisen hankintahinnan (ks. edellä johdanto-osan 6 kappale), ja se, että IVF otti ne pantiksi takaukselleen, osoittavat IVF:n toimineen markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisesti, sillä osakkeiden arvo kattoi IVF:ään takaajana kohdistuneen riskin.

b) Valencia CF esittää, että koska Valencia CF:n omistus siirrettiin avoimen tarjouskilpailumenettelyn yhteydessä, tukiosuus näkyi markkinahinnassa ja sisältyi siten ostohintaan. Näin ollen tuesta hyötyy viime kädessä osakkeiden myyjä. Valencia CF on esittänyt, että edellä esitetty on linjassa oikeuskäytännön kanssa ([8]). Seuran mukaan valtiontakauksen tukiosuus on siis perittävä takaisin myyjältä eli Fundación Valencialta.

c) Valencia CF esittää lisäksi, että sen pelaajien yhteenlaskettu markkina-arvo ([9]) sekä se, että seuran merkittyä pääomaa vuosina 2007–2009 ei ollut menetetty vaan se pysyi vakaana ja seurasta tuli jälleen kannattava vuosina 2011 ja 2012, voisivat riittää kumoamaan olettaman siitä, että Valencia CF oli taloudellisissa vaikeuksissa, koska sen pääoma oli negatiivinen kaudella 2007–2009. Lisäksi Fundación Valencian käynnistämään avoimeen tarjouskilpailumenettelyyn osallistuneiden tarjoajien suuri määrä ja Meriton Holdings Limitedin maksama ostohinta osoittivat, että Valencia CF:n todellinen taloudellinen arvo ylittää Valencia CF:n tilinpäätöksessä ilmoitetun nettoarvon ja sisältää sen pelaajien markkina-arvon, seuran brändin ja sen kansainväliset näkymät.

d) Valencia CF:n mukaan mahdollisen tukiosuuden laskemisessa olisi otettava huomioon, ettei Valencia CF ollut tarkasteltavan toimenpiteen aikaan ”pahoissa/taloudellisissa vaikeuksissa” vaan sen luottoluokitus oli pikemminkin ”tyydyttävä”, ja Fundación Valencian IVF:lle antamaa Valencia CF:n osakkeita koskevaa panttia olisi pidettävä ”korkeana” tai ainakin ”normaalina” vakuuden tasona.

e) Valencia CF esittää myös, että vuoden 2009 takaus on yhdenmukainen rahoituksen saatavuuden turvaamiseksi tämänhetkisessä finanssi- ja talouskriisissä valtiontukitoimenpiteitä koskevien tilapäisten yhteisön puitteiden ([10]) kanssa, jotka annettiin vuonna 2009 tarkoituksena puuttua vajeisiin, joita aiheutui lokakuussa 2008 alkaneesta finanssi- ja talouskriisistä.

f) Fundación Valencian mukaan sen hallintoelimet hyväksyivät maksusuunnitelman, joka toimitettiin Generalitat Valencianalle ja Bankialle, jotta Bankia voisi myöntää kyseisen takauksen ja lainan. Maksusuunnitelman mukaan Fundación Valencia oli velvollinen myymään kaikki Valencia CF:stä hankkimansa osakkeet 30 päivään kesäkuuta 2015 mennessä seuraavasti: (a) vaiheessa 1, jonka oli tarkoitus päättyä 31 päivänä joulukuuta 2010, Fundación Valencia myisi vähintään 47 663 osaketta hintaan 53,5 euroa osakkeelta, jolloin saataisiin voittoa noin 2,5 miljoonaa euroa, ja (b) vaiheessa 2, jonka oli tarkoitus päättyä 30 päivänä kesäkuuta 2015, Fundación Valencia myisi 852 452 osaketta osakekohtaiseen hintaan, joka vaihtelee 53,5 eurosta 67,5 euroon. Fundación Valencian mukaan 30 päivän kesäkuuta 2015 määräaika on täsmälleen sama kuin taatun lainan takaisinmaksun eräpäivä. Fundación Valencia oli velvollinen käyttämään kaikki osakkeiden myyntituotot lainan lyhentämiseen. Fundación Valencia huomauttaa, että osakkeiden myyntihinnan oli tarkoitus vastata niiden nimellisarvoa sekä mahdollista korkoa, jota lainalle voisi kertyä kyseisellä ajanjaksolla. Myyntihintaa oli tarkoitus korottaa vastaavasti, jos Fundación Valencian ja Bankian välillä osakkeiden ostamista varten tehdyn lainasopimuksen vuosikorko nousisi (eli ylittäisi sovitun 6 prosenttia). Fundación Valencia lisää, että laina oli tarkoitus maksaa takaisin käyttämällä myös institutionaalisten varainhoitajien ja kolmansien osapuolten (julkisten laitosten ja yksityisten yritysten) antamaa rahoitusta sekä sen säännöllisestä toiminnasta saatavia juoksevia tuloja. Tässä yhteydessä Fundación Valencia huomauttaa, että 27 päivänä elokuuta 2010 erääntynyttä ensimmäistä korkomaksua ei pystytty suorittamaan siksi, että vaiheen 1 osakemyynti viivästyi, minkä vuoksi lainan määrä kasvoi 10 päivänä marraskuuta 2010 yhteensä 6 miljoonalla eurolla (toimenpide 4, ks. edellä johdanto-osan 11 kappale).

g) Fundación Valencia toteaa myös, että se suoritti helmikuussa 2013 Bankialle yhteensä 5 221 517,39 euron suuruisen maksun siksi, että tämä oli vaatinut osaa takauksesta maksettavaksi ja IVF (takaaja) oli suorittanut vastaavasti samansuuruisen maksun.

h) Fundación Valencia huomauttaa vielä, että vuoden 2009 takaus peruutettiin 24 päivänä lokakuuta 2014. Espanjassa käynnistettyjen eri oikeusmenettelyjen johdosta takaus ei kuitenkaan ollut aina voimassa, ja joinakin ajanjaksoina sitä ei ollut lainkaan, koska tuomioistuimet olivat julistaneet sen pätemättömäksi sen myöntämishetkestä alkaen, ja toisinaan sen toteutus oli keskeytetty suojatoimenpiteistä annettujen

([8]) Komission päätös, tehty 12 päivänä toukokuuta 2004, asiassa C-40/00, johdanto-osan 120 kappale; asia C-390/98, tuomio 20.9.2001, 77–78 kohta, ja yhdistetyt asiat C-328/99 ja C-399/00, tuomio 8.5.2003, 83 kohta.

([9]) Valencia CF:n mukaan (a) Valencia CF:n pelaajien yhteenlaskettu kirjanpitoarvo (hankintameno, josta on vähennetty vuotuiset poistot), sellaisena kuin se ilmenee seuran kauden 2008/2009 tilinpäätöksestä, oli 95,7 miljoonaa euroa; (b) Valencia CF:n pelaajien arvioitu yhteenlaskettu markkina-arvo kesäkuussa 2009 oli noin 235,7 miljoonaa euroa; ja (c) kesäkuussa 2010 päättyneellä tilikaudella pelaajia myytiin 78,7 miljoonalla eurolla (kun taas uusien pelaajien siirtokorvaukset olivat yhteensä 14,5 miljoonaa euroa).

([10]) EUVL C 16, 22.1.2009, s. 1.

tuomioistuinmääräysten vuoksi. Tässä yhteydessä Fundación Valencia vaatii, että jos kyseisen takauksen todetaan sisältävän valtiontukea, komission olisi otettava arvioinnissaan huomioon nämä keskeytys- ja pätemättömyysajanjaksot.

(47) Komissio sai huomautuksia myös Liga Nacional de Fútbol Profesionalilta (ammattilaisjalkapalloliiga, jäljempänä 'LFP') eli urheiluyhdistykseltä, johon kuuluvat kaikki Espanjan ensimmäisen ja toisen sarjatason urheiluosakeyhtiöt ja jalkapalloseurat, jotka osallistuvat virallisiin ammattilaisjalkapallokilpailuihin kansallisella tasolla.

(48) LFP mainitsee huomautuksissaan, ettei aloittamista koskevasta päätöksestä saa ensi näkemältä riittävän selkeitä tietoja vaikutuksesta, joka mahdollisella tuella voi olla kilpailuun, eikä myöskään jäsenvaltioiden väliseen kauppaan kohdistuvasta vaikutuksesta. LFP:n mukaan yleensä urheilualaan ja erityisesti nuorten keskuudessa suosittuun jalkapalloalaan olisi lisäksi sovellettava SEUT-sopimuksen 165 artiklassa tarkoitettua erityiskohtelua. LFP väittää, että ammattilaisurheiluseuroilla on kiistatta julkisen palvelun tehtävä, minkä vuoksi SEUT-sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan mukaisesti kilpailusääntöjen soveltaminen näihin seuroihin ei saa "oikeudellisesti tai tosiasiallisesti" estää niitä hoitamasta niille uskottuja erityistehtäviä. LFP:n mukaan tätä näkemystä tukee SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa vahvistettu poikkeus, jonka mukaan sisämarkkinoille soveltuvana voidaan pitää "tukea tietyn taloudellisen toiminnan – – edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla". LFP huomauttaa, että käsiteltävän asian arviointia vaikeuttaa se, ettei komissio ole tähän mennessä hyväksynyt suuntaviivoja perustamissopimukseen sisältyvien valtiontukisääntöjen soveltamisesta kaupalliseen urheilutoimintaan. Muiden alojen useiden yleisten ja hajanaisten normien analoginen soveltaminen tarkasteltavaan alaan ei johda asianmukaiseen tulokseen, sillä oikeudellisen epävarmuuden lisäksi on selvä ja ilmeinen riski siitä, että tapausta arvioidaan puolueellisesti ja vain osittain. Väitetyn tuen ja sen unionin oikeuden mukaisuuden arvioimisessa komission olisi LFP:n mukaan otettava huomioon tiettyjä LFP:n sääntöjä. Se viittaa erityisesti sääntöihin, jotka koskevat seurojen talousarvioiden hyväksymistä, seurojen menojen rajoittamista, niiden taloudellista ja rahoituksellista kapasiteettia, luotonantajien suojelua, seurojen järkiperäistä taloudenhoitoa, vastuullisen rahankäytön edistämistä sekä seurojen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden ja kestävyyden turvaamista.

6. ESPANJAN LAUSUNNOT ASIANOMAISTEN KOLMANSIEN OSAPUOLTEN ESITTÄMISTÄ HUOMAUTUKSISTA

(49) Asianomaisten osapuolten esittämiä huomautuksia koskevissa lausunnoissaan Espanja toisti kantansa, jonka se oli esittänyt 27 päivänä huhtikuuta 2015 päivätyssä kirjeessään, joka sisälsi pääosan edellä johdanto-osan 36–45 kappaleessa kuvatuista väitteistä.

7. TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

7.1 Valtiontuen olemassaolo

(50) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä tai valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(51) Päätelläkseen, onko kyse valtiontuesta, komission on arvioitava, täyttyvätkö SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut kumulatiiviset kriteerit (eli valtion varojen siirtäminen, valikoiva etu, kilpailun mahdollinen vääristyminen ja vaikutus unionin sisäiseen kauppaan) kunkin neljän tarkasteltavan toimenpiteen tapauksessa.

7.1.1 *Valtion varat ja valtion toimenpiteeksi katsominen*

(52) Jotta toimenpide voitaisiin katsoa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi tueksi, sen on oltava suoraan tai välillisesti valtion varoista myönnetty ja valtiosta johtuva. Oikeuskäytännön mukaan yrityksen varoja on pidettävä valtion varoina, jos valtio voi käyttämällä määräysvaltaansa kyseisten yritysten suhteen ohjata niiden varojen käyttöä ([11]).

(53) Valtion varoja voidaan siirtää monessa muodossa, esimerkiksi valtiontakauksina. Valtion takauksilla vaarannetaan valtion varoja, sillä realisoituneet takaukset maksetaan valtion talousarviosta. Lisäksi jos takauksesta ei saada asianmukaista korvausta, valtio menettää varoja. Konkreettisen riskin luominen valtiolle tulevaisuudessa lankeavasta lisärasituksesta takauksella riittää 107 artiklan 1 kohdan soveltamiseksi ([12]).

([11]) Asia C-482/99, Ranskan tasavalta v. komissio (Stardust Marine), Kok., s. I-4397.
([12]) Asia C-200/97, Ecotrade, EU:C:1998:579, 41 kohta ja yhdistetyt asiat C-399/10 P ja C-401/10 P, Bouygues ja Bouygues Télécom v. komissio ym., EU:C:2013:175, 137–139 kohta.

(54) Komissio huomauttaa ensiksi, että kaikki tarkasteltavat toimenpiteet olivat kokonaisuudessaan IVF:n toteuttamia. IVF:n verkkosivustolla ([13]) esitettyjen tietojen mukaan IVF on lailla nro 7/1990 (28. joulukuuta 1990) perustettu Valencian aluehallinnon alaisuudessa toimiva julkisoikeudellinen yhteisö, joka on valtion tärkein lainanantoväline sekä eräs Valencian aluehallinnon keinoista kontrolloida rahoitusjärjestelmää. IVF on julkinen rahoituslaitos, joka on Generalitat Valencianan määräysvallassa, ja jälkimmäisen edustajat osallistuvat myös IVF:n yleisneuvoston ja investointikomitean toimintaan. Tällä hetkellä IVF toimii Generalitat Valencianan varainhoidosta vastaavan ministeriön alaisuudessa ([14]).

(55) Edellä esitetyn perusteella komissio huomauttaa, että IVF:n tavoite liittyy läheisesti julkishallintoon ja viranomaisten päätösten täytäntöönpanoon. Yrityksen toiminnan julkinen luonne on keskeinen osoitus siitä, että yrityksen toiminnan voidaan katsoa johtuvan valtiosta ([15]), erityisesti siltä osin kuin valtio käyttää yritystä keinona toteuttaa politiikkaa ([16]) eikä puhtaasti kaupallisessa tarkoituksessa ([17]). Espanja ei ole esittänyt huomautuksia tästä seikasta. Komissio huomauttaa lisäksi, että Generalitat Valencianan edustajat osallistuvat IVF:n yleisneuvoston toimintaan (ks. edellä johdanto-osan 6 kappale).

(56) Komissio katsoo edellä esitetyn perusteella, että valtio käytti selvästi välitöntä vaikutusvaltaa IVF:ssä, eikä Espanja kiistä tätä. Espanja lisää, että kyseisten takausten myöntämistapa ja ehdot noudattivat Espanjan lainsäädännön ja siinä asetettujen rajojen mukaisesti hyväksyttyjä talousarvioita, ja viittaa erityisesti IVF:ään (ks. johdanto-osan 37 kappale). Tämä osoittaa, että kyseiseen toimenpiteeseen liittyy valtion varoja. Komissio katsoo tämän perusteella, että IVF:n myöntämät toimenpiteet sisältävät valtion varoja ja ovat seurausta Espanjan valtion toiminnasta.

7.1.2 *Valikoiva etu*

(57) Tarkasteltavat toimenpiteet antavat valikoivaa etua, sillä ne hyödyttävät yksittäisiä yrityksiä. Kyseisillä valtion toimenpiteillä rahoitettiin pääomanlisäyksillä Fundación Valencian, Fundación Herculesin ja Fundación Elchen toteuttamaa osakkeiden hankintaa kolmesta eri seurasta.

(58) Espanja esittää edun olemassaolosta, että toimenpiteen 1 myöntämispäätös oli markkinataloussijoittajaperiaatteen mukainen, koska se perustui elinkelpoisuuden palauttamista koskevaan vuoden 2009 suunnitelmaan. Komissio ei voi hyväksyä tätä väitettä seuraavista syistä:

a) Elinkelpoisuuden palauttamista koskeva vuoden 2009 suunnitelma ei sisällä herkkyysanalyysiä niistä riskeistä, jotka voisivat vaikuttaa Valencia CF:n taloudelliseen tulokseen. Suunnitelmassa ei ollut arvioitu keskeisiä seikkoja, kuten vaikutusta, joka olisi seuran mestaruuskilpailuissa saavuttamilla eri sijoituksilla, kiinteistö-, sponsori- ja lähetysoikeuksien markkinoilla esiintyviä hintamuutoksia, mahdollisia riskejä, jotka koskevat kannattajien kykyä maksaa kausikorteista ja yksittäisistä lipuista, pelaajien vammautumisriskejä ja pelaajien siirtomarkkinoilla tapahtuvia muutoksia.

b) Elinkelpoisuuden palauttamista koskevassa suunnitelmassa esitetyt arviot taloudellisista tuloksista alittivat tason, jota voidaan pitää riittävänä Valencia CF:n pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamiseksi. Kuten edellä taulukossa 4 esitetään, elinkelpoisuuden palauttamista koskevassa vuoden 2009 suunnitelmassa ennakoitiin, että seuran toiminta olisi tappiollista kesäkuussa 2013 päättyvään tilikauteen saakka eli neljän vuoden ajan toimenpiteen 1 myöntämisen jälkeen. Lisäksi kesäkuussa 2014 ja kesäkuussa 2015 päättyneiden tilikausien ennakoitu liikevoittoprosentti oli hyvin alhainen, vain 1 ja 4 prosenttia. Liiketoiminnan tuloksesta edellä esitetty analyysi pätee myös seuran kesäkuussa 2015 päättyneen tilikauden ennakoituun tulokseen ennen veroja, mutta merkittävän suuret tulokset kesäkuussa 2011 päättyneeltä tilikaudelta (50,5 miljoonaa euroa) ja kesäkuussa 2012 päättyneeltä tilikaudelta (154,8 miljoonaa euroa) eivät edusta seuran taloudellista tulosta vaan ne ovat tonttien myynnistä saatua ylimääräistä tuloa.

(59) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, ettei elinkelpoisuuden palauttamista koskevassa vuoden 2009 suunnitelmassa osoitettu, että Valencia CF pystyisi maksamaan takaisin vuoden 2009 lainan, sillä suunnitelma ei sisältänyt tietoja siitä, miten Valencia CF pystyisi kääntämään vuotuiset tappionsa voitoksi tai selviytymään huomattavan korkeasta velkaantumisasteestaan. Lisäksi suunnitelmasta puuttui uskottava ja yksityiskohtainen talousennuste, jollaisen pitäisi sisältyä vakaaseen ja uskottavaan elinkelpoisuuden palauttamista koskevaan suunnitelmaan.

([13]) http://www.ivf.gva.es/
([14]) http://www.ivf.gva.es/p.aspx?pag=InformacionInstitucional.
([15]) Asia Stardust Marine, 56 kohta ja asia Air France, 58 kohta.
([16]) Asia 78/76, Steinlike & Weinlig v. Saksa, tuomio 22.3.1977, 17–18 kohta.
([17]) Asia C-345/02, Pearle BV ym. v. Hoofdbedrijfschap Ambachten, tuomio 15.7.2004, 37 kohta.

(60) Lisäksi Valencia CF katsoo, että Fundación Valencian käynnistämä avoin tarjouskilpailumenettely, siihen osallistuneiden tarjoajien suuri määrä ja Meriton Holdings Limitedin maksama ostohinta vahvistivat, että Valencia CF:n todellinen taloudellinen arvo ylittää Valencia CF:n tilinpäätöksissä ilmoitetun nettoarvon ja sisältää sen pelaajien markkina-arvon, seuran brändin ja sen kansainväliset näkymät. Komissio ei voi hyväksyä tätä väitettä, sillä seuran osakkeiden myynti Meriton Holdings Limitedille tapahtui vuonna 2014 eli viiden vuoden kuluttua siitä, kun toimenpide 1 myönnettiin vuonna 2009, ja yli kolmen vuoden kuluttua toimenpiteen 4 myöntämisestä, joten myynnillä ei ole merkitystä arvioitaessa Valencia CF:n taloudellista tilannetta vuonna 2009.

(61) Valencia CF katsoo myös, että Fundación Valencian vuonna 2009 hankkimien osakkeiden myynti – hintaan, joka ylitti 48,08 euron osakekohtaisen hankintahinnan – ja se, että IVF otti ne pantiksi takaukselleen, osoittavat IVF:n toimineen takaajana markkinataloussijoittajaperiaatteen mukaisesti, sillä osakkeiden arvo kattoi IVF:ään takaajana kohdistuneen riskin. Komissio ei voi hyväksyä tätä väitettä, koska kyseisten osakkeiden myynti tapahtui sen jälkeen, kun IVF oli ottanut ne pantiksi, tilikausina 2010–2011, 2011–2012 ja 2013–2014. Tästä syystä kyseisten myyntihintojen ei voida katsoa ilmaisseen osakkeiden vuoden 2009 arvoa.

(62) Komissio huomauttaa toimenpiteestä 4 ja erityisesti sen osasta, joka liittyy aiemman takauksen väitettyyn helmikuussa 2013 toteutettuun korottamiseen, mistä komissio on aloittanut muodollisen tutkintamenettelyn, että Espanjan viranomaiset selvensivät muodollisessa tutkintamenettelyssä, että kyseessä oli IVF:n helmikuussa 2013 suorittama 4,9 miljoonan euron maksu, jolla katettiin valtiontakauksen osa, jonka Bankia oli vaatinut maksettavaksi 26 päivänä elokuuta 2012 erääntyneen korkoerän maksulaiminlyönnin vuoksi. Komissio katsoo, että tämä maksu kuului IVF:n velvollisuuteen takaajana, eikä se siten ollut tuensaajan hyväksi toteutettu uusi toimenpide. Komissio toteaakin, ettei tämä helmikuun 2013 maksu antanut lisäetua tuensaajalle, joten se ei ole valtiontukea.

(63) Tuensaajien yksilöinnistä komissio huomauttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan toimijan, jolla on yrityksessä määräysvaltaan oikeuttava osakkuus, on katsottava osallistuvan yrityksen taloudelliseen toimintaan, jos se käyttää tosiasiallisesti tätä määräysvaltaa osallistumalla suoraan tai välillisesti yrityksen hallinnointiin, jos a) sen hallituksen jäsenet ovat määräysvallassa olevan yrityksen hallituksen jäseniä ja b) jos kyseisten toimijoiden välillä on rahoitusjärjestelyjä ([18]).

(64) Käsiteltävässä tapauksessa Fundación Valencia, Fundación Hercules ja Fundación Elche saivat pääomasijoitusten myötä määräysvaltaan oikeuttavat osakkuudet asianomaisista jalkapalloseuroista. Erityisesti Fundación Valencia hankki 72 prosentin omistusosuuden (verrattuna sen ennen pääomasijoitusta omistamaan 1,6 prosentin osuuteen). Valencia CF:n kesäkuussa 2012 julkaistussa vuosikertomuksessa todetaan lisäksi, että Valencia CF kuuluu yritysryhmälle, jonka emoyhtiö tai holdingyhtiö on Fundación Valencia.

(65) Fundación Herculesin omistusosuus oli 81,96 prosenttia toiseksi suurimman osakkaan omistaessa 16,99 prosenttia (Fundación Hercules ei omistanut osakkeita ennen pääomasijoitusta).

(66) Fundación Elche hankki puolestaan 63,45 prosentin osuuden Elche CF:stä, ja Fundación Elchestä tuli näin ainoa osakas, jonka omistusosuus oli yli 10 prosenttia (se ei omistanut osakkeita ennen pääomasijoitusta).

(67) Osakkaiden ja jalkapalloseurojen hallitusten jäsenistä komissio huomauttaa, että: (a) kaikki Valencia CF:n hallituksen jäsenet olivat myös Fundación Valencian hallituksen jäseniä; (b) enemmistö Elche CF:n hallituksen jäsenistä oli myös Fundación Elchen hallituksen jäseniä; ja (c) Fundación Herculesin sääntöjen mukaisesti Hercules CF:n hallituksen jäsenet ovat laillisesti myös Fundación Herculesin hallintoelimen ('Patronato') jäseniä. Fundación Valencian, Fundación Herculesin ja Fundación Elchen sekä asianomaisten jalkapalloseurojen rahoitusjärjestelyistä komissio huomauttaa, että ensin mainitut olivat sitoutuneet maksamaan takaisin lainat, joilla rahoitettiin seurojen toimintaa, muun muassa myymällä hankkimansa osakkeet. Tästä syystä osakkailla oli aktiivinen ja jatkuva rooli seurojen rahoituksessa paitsi seurojen pääomanlisäykset rahoittaneina osapuolina myös osapuolina, jotka vastasivat niiden lainojen takaisinmaksusta, joilla seuroille hankittiin pääomaa. Tästä voidaan päätellä, että Fundación Valencia, Fundación Hercules ja Fundación Elche osallistuivat emoyhtiöinä tai holding-yhtiöinä asianomaisten jalkapalloseurojen hallinnointiin.

(68) Komissio huomauttaa samalla, että kuten laina- ja takaussopimuksissa todettiin, IVF myönsi takaukset Fundación Valencian 75 miljoonan euron lainalle, Fundación Herculesin 18 miljoonan euron lainalle ja Fundación Elchen

([18]) Ks. asia C-222/04, Cassa di Risparmio di Firenze.

14 miljoonan euron lainalle ainoastaan siinä tarkoituksessa, että Fundación Valencia, Fundación Hercules ja Fundación Elche hankkisivat osakkeita Valencia CF:stä, Hercules CF:stä ja Elche CF:stä. Komissio toteaa, että tämän järjestelyn tarkoituksena oli rahoittaa jalkapalloseurojen pääomanlisäykset käyttämällä rahoituksen välittäjinä Fundación Valenciaa, Fundación Herculesia ja Fundación Elcheä, joten toimenpiteiden tarkoituksena ei ollut hyödyttää viimeksi mainittuja vaan asianomaisia jalkapalloseuroja. Tältä osin komissio huomauttaa myös, että Fundación Valencian, Fundación Herculesin ja Fundación Elchen taloudellinen tilanne kyseisten toimenpiteiden myöntämisajankohtana (ks. taulukot 2, 4 ja 6) osoittaa, etteivät kyseiset takaukset parantaneet niiden taloudellista tilannetta vaan se säilyi ennallaan, eli tulot pysyivät pieninä, toiminta oli tappiollista tai se ei tuottanut tulosta, omaisuuden arvo pysyi alhaalla ja velkaantumisaste oli suhteellisen korkea. Huolimatta siitä, että Fundación Valencia, Fundación Hercules ja Fundación Elche olivat lainanottaja-velallisia ja takausten kohteena, takausten realisoitumisen riski oli yhteydessä seurojen tulokseen, sillä lainan takaisinmaksu (pääoma ja korot) oli tarkoitus rahoittaa jalkapalloseuroista hankittujen osakkeiden myynnillä. Tämä pätee myös toimenpiteeseen 4, sillä sen syynä oli Valencia CF:stä hankittujen osakkeiden myynnin, jolla lainan takaisinmaksu oli tarkoitus rahoittaa, vaiheen 1 viivästyminen.

(69) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että toimenpiteiden 1 ja 4 edunsaaja on Valencia CF, toimenpiteen 2 edunsaaja Hercules CF ja toimenpiteen 3 edunsaaja Elche CF.

(70) Kuten edellä jo todettiin edunsaajien taloudellisista vaikeuksista, tarkasteltavien toimenpiteiden tarkoituksena oli rahoittaa jalkapalloseurojen pääomanlisäykset, ja takausten realisoitumisen riski oli yhteydessä seurojen tulokseen, sillä lainan takaisinmaksu oli tarkoitus rahoittaa jalkapalloseuroista hankittujen osakkeiden myynnillä. Tämän perusteella jäljempänä oleva analyysi perustuu Valencia CF:n, Hercules CF:n ja Elche CF:n taloudellisiin lukuihin, ja siinä otetaan huomioon kunkin yksittäisen edunsaajan tilanne.

(71) Määrittääkseen valtion toteuttamille toimenpiteille markkinaehtojen mukaisen hinnan vertailuarvon (ja siten selvittääkseen, annetaanko valtiontakauksilla etua seuroille) komission on määritettävä edunsaajien luottoluokitus. Espanja ei toimittanut tietoja edunsaajien luottoluokituksesta, jota sovellettiin toimenpiteiden myöntämisajankohtana. Komissio huomauttaa kuitenkin, että kuten edellä taulukoiden 1, 3 ja 5 yksityiskohtaisista tiedoista voidaan nähdä, Valencia CF, Hercules CF ja Elche CF olivat taloudellisissa vaikeuksissa ennen kyseisten toimenpiteiden toteuttamista.

(72) Vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivoissa esitetään vaikeuksissa olevien yritysten määritelmä, jota sovellettiin toimenpiteiden myöntämisajankohtana. Vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 10 a kohdassa todetaan, että yritys on vaikeuksissa, kun se ”on menettänyt yli puolet merkitystä pääomastaan ja yli neljännes pääomasta on menetetty viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana”. Tämä kohta kuvastaa oletusta siitä, että yritys, jonka pääomaan kohdistuu huomattavia tappioita, ei pysty pysäyttämään tappiollista kehitystä, joka johtaa lähes varmasti yrityksen toiminnan lopettamiseen lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä (kuten todetaan vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 9 kohdassa).

Valencia CF

(73) Valencia CF:n taseista ilmenee, että ajanjaksolla kesäkuusta 2007 kesäkuuhun 2009 se ei ollut menettänyt merkittyä pääomaansa vaan se oli säilynyt ennallaan. Sen sijaan Valencia CF:n valtiontakauksen myöntämistä edeltävien kolmen verovuoden (kesäkuussa 2007, kesäkuussa 2008 ja kesäkuussa 2009 päättyneet verovuodet) taseista ilmenee, että yhtiön pääoman arvo oli negatiivinen kesäkuussa 2007 ja kesäkuussa 2009 mainittujen vuosien merkittävien tappioiden vuoksi. Tästä syystä komissio katsoo, että on sovellettava vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 10 a kohtaa, koska Valencia CF oli menettänyt koko merkityn pääomansa ja yli neljännes siitä oli menetetty kesäkuussa 2009 päättyneenä verovuonna. Aiemmissa tapauksissa ([19]) komissio on todennut, että jos yrityksen pääoma on negatiivinen, lähtökohtaisena oletuksena on, että 10 a kohdan kriteerit täyttyvät. Myös unionin yleinen tuomioistuin on todennut tuoreessa tuomiossa ([20]), että yritystä, jonka pääoma on negatiivinen, voidaan pitää vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivoissa tarkoitettuna vaikeuksissa olevana yrityksenä: ”(negatiivista omaa pääomaa) – – voidaan – – pitää vahvana osoituksena yrityksen taloudellisesti vaikeasta tilanteesta”.

([19]) Komission päätös 2008/716/EY, tehty 2 päivänä huhtikuuta 2008, valtiontuesta C 38/07 (ex NN 45/07), jota Ranska on myöntänyt Arbel Fauvet Rail SA:lle (EUVL L 238, 5.9.2008, s. 27), Komission päätös 2012/541/EU, annettu 22 päivänä helmikuuta 2012, Kreikan Enomeni Klostoyfantourgia A.E.:lle myöntämästä valtiontuesta SA.26534 – C 27/10 (ex NN 6/09) (EUVL L 279, 12.10.2012, s. 30), Komission päätös 2014/539/EU, annettu 27 päivänä maaliskuuta 2014, valtiontuesta SA.34572 (13/C) (ex 13/NN), jonka Kreikka on myöntänyt Larco General Mining & Metallurgical Company SA -yhtiölle (EUVL L 254, 28.8.2014, s. 24).

([20]) Yhdistetyt asiat T-102/07, Freistaat Sachsen v. komissio ja T-120/07 MB Immobilien ja MB System v. komissio, Kok. s. II-585.

(74) Komissio katsoo, että ajanjaksolla kesäkuusta 2007 kesäkuuhun 2009 Valencia CF:n merkitty pääoma näyttää säilyneen ennallaan, koska tänä aikana seura ei toteuttanut soveltuvia toimenpiteitä pääomansa arvon muuttamiseksi negatiivisesta positiiviseksi ja korottaakseen sitä samalla riittävälle tasolle. Näitä olisivat voineet olla joko tappioiden pääomittaminen tai pääomanlisäys taikka molemmat. Tältä osin komissio katsoo, että tappioiden pääomittaminen olisi johtanut seuran koko merkityn pääoman menettämiseen, sillä kertyneet tappiot olivat merkittyä pääomaa suuremmat. Komissio katsoo näin ollen, että vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 10 a kohdan kriteerit täyttyvät tässä tapauksessa.

(75) Komissio huomauttaa lisäksi vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 11 kohdasta, että Valencia CF:lle aiheutui merkittäviä tappioita kesäkuussa 2007 ja kesäkuussa 2009 päättyneinä tilikausina, jolloin tappiot olivat 26,1 miljoonaa euroa ja 59,2 miljoonaa euroa. Lisäksi Valencia CF:n liikevaihto laski yli 20 prosenttia kesäkuussa 2007 päättyneen verovuoden 107,6 miljoonasta eurosta. Liikevaihto oli 99,4 miljoonaa euroa kesäkuussa 2008 ja lopulta 82,4 miljoonaa euroa kesäkuussa 2009. Lisäksi Valencia CF:llä oli huomattavasti velkaa, mistä on osoituksena sen velkaantumisaste, joka oli 73,5 kesäkuussa 2008 ja negatiivinen vuosina 2007 ja 2009. Komissio huomauttaa samasta aiheesta, että Valencia CF:n velan ja oman pääoman suhde muuttui positiiviseksi kesäkuusta 2010 alkaen oltuaan edeltävinä verovuosina negatiivinen, mutta että kehitys johtui ainoastaan pääomanlisäyksestä, joka toteutettiin vuonna 2009 valtiontakauksen ansiosta, eikä seuran toiminnasta. Komissio huomauttaa lisäksi, että vaikka Valencia CF:n velan ja oman pääoman suhde muuttui positiiviseksi kesäkuussa 2010 päättyneenä tilikautena, se pysyi korkeana koko vuoden, mikä osoittaa seuran olleen erittäin velkaantunut.

(76) Kesäkuussa 2011 päättyneellä tilikaudella (jolloin toimenpide 4 myönnettiin) Valencia CF oli kasvattanut liikevaihtoaan ja tuottanut tulosta. Seuran liikevoitto pysyi kuitenkin lähellä nollaa, ja sen velkaantuminen oli edelleen huomattavan suurta.

(77) Edellä esitetyt seikat osoittavat, että Valencia CF oli vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 11 kohdassa tarkoitetuissa vaikeuksissa jo kesäkuusta 2007 alkaen ja toimenpiteiden 1 ja 4 myöntämisajankohtina; kyseisessä kohdassa todetaan, että yrityksen voidaan katsoa olevan vaikeuksissa ”jos […] tavanomaiset merkit, kuten kasvavat tappiot, liikevaihdon supistuminen, varastojen kasvu, ylikapasiteetti, tulorahoituksen pienentyminen, lisääntyvä velkaantuminen, korkokustannusten nousu ja nettoarvon heikentyminen tai sen katoaminen, ovat nähtävissä”.

Hercules CF

(78) Hercules CF:n taloudellisten lukujen (ks. edellä taulukko 3) mukaan sen tappiot kasvoivat kesäkuussa 2008, 2009 ja 2010 päättyneinä tilikausina (kesäkuussa 2008 päättyneen tilikauden 5,7 miljoonasta eurosta kesäkuussa 2010 päättyneen tilikauden 17,6 miljoonaan euroon). Tappioiden vuoksi seuran pääoma oli negatiivinen kyseisinä vuosina (22,6 miljoonaa euroa, 29,6 miljoonaa euroa ja 29,4 miljoonaa euroa negatiivinen). Tämä osoittaa, että Hercules CF oli ennen toimenpiteen 2 toteuttamista taloudellisissa vaikeuksissa vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 10 a kohdassa (samaan tapaan kuin Valencia CF, ks. edellä johdanto-osan 74–75 kappale) ja 11 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

Elche CF

(79) Elche CF:n taseista (ks. edellä taulukko 5) ilmenee, että seuran liikevaihto supistui (vuodesta 2008 vuoteen 2010) kesäkuussa 2009 päättyneellä tilikaudella, sen tulos ennen veroja oli negatiivinen kesäkuussa 2007, 2008, 2009 ja 2010 päättyneillä tilikausilla ja sen pääoma oli negatiivinen kesäkuussa 2009 ja 2010 päättyneillä tilikausilla (– 10,2 miljoonaa euroa kumpanakin tilikautena). Seuran taloudelliset luvut paranivat kesäkuussa 2011 päättyneellä tilikaudella, jolloin se tuotti voittoa ensimmäistä kertaa sitten kesäkuun 2007 ja sen oma pääoma muuttui negatiivisesta positiiviseksi (4,3 miljoonaa euroa) ensimmäisen kerran kesäkuun 2009 jälkeen. Parannus johtui kuitenkin pääomanlisäyksestä, joka toteutettiin samana tilikautena kyseisen valtiontakauksen ansiosta (toimenpide 3). Nämä tekijät osoittavat, että Elche CF oli toimenpiteen 3 myöntämisajankohtana vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 10 a ja 11 kohdassa tarkoitetuissa taloudellisissa vaikeuksissa.

(80) Komissio huomauttaa samalla, että Valencia CF, Hercules CF ja Elche CF eivät tarkasteltavien toimenpiteiden myöntämistä edeltävinä vuosina olleet takauksia koskevan vuoden 2008 tiedonannon 2.2 kohdassa ja 4.1 kohdan a alakohdassa tarkoitetussa äärimmäisen vaikeassa tilanteessa. On muistettava, että Valencia CF teki voittoa

12,4 miljoonaa euroa kesäkuussa 2008 päättyneellä tilikaudella ja sillä oli merkittävän paljon aineetonta omaisuutta, joka koostui jalkapalloilijoiden sopimusten arvosta. Erityisesti: (a) Valencia CF:n pelaajien yhteenlaskettu kirjanpitoarvo (hankintameno, josta on vähennetty vuotuiset poistot), sellaisena kuin se ilmenee seuran kauden 2008/2009 tilinpäätöksestä, oli 95,7 miljoonaa euroa; (b) Valencia CF:n pelaajien arvioitu yhteenlaskettu markkina-arvo kesäkuussa 2009 oli noin 235,7 miljoonaa euroa; ja (c) kesäkuussa 2010 päättyneellä tilikaudella pelaajia myytiin 78,7 miljoonalla eurolla (kun taas uusien pelaajien siirtokorvaukset olivat yhteensä 14,5 miljoonaa euroa). Hercules CF:n vuotuinen liikevaihto kasvoi sen sijaan 35 prosenttia kesäkuussa 2008 päättyneen tilikauden 4 miljoonasta eurosta kesäkuussa 2010 päättyneen tilikauden 5,4 miljoonaan euroon. Elche CF:n tappiot pienenivät puolestaan 82 prosenttia kesäkuussa 2007 päättyneen tilikauden 6,2 miljoonasta eurosta kesäkuussa 2010 päättyneen tilikauden 1,1 miljoonaan euroon.

(81) Lisäksi komissio huomauttaa, että luottoluokituslaitokset katsovat säännönmukaisesti, että maksukyvyttömät velalliset jäävät CCC-luokituksen alle (tai ylipäänsä C-luokan ulkopuolelle). Esimerkiksi Standard & Poor'sin liikkeeseenlaskijoiden lyhyen aikavälin luottoluokitusasteikon ([21]) C-luokitus koskee "haavoittuvia" velallisia ([22]), kun taas tätä välittömästi heikommat R- ja SD-D-luokitukset koskevat "sääntelyviranomaisten merkittävän valvonnan kohteena" olevia velallisia ([23]) ja osittain maksukyvyttömiä tai kokonaan tai suurilta osin maksukyvyttömiä velallisia ([24]). Koska Valencia CF, Hercules CF tai Elche CF eivät yksikään olleet maksukyvyttömyysmenettelyssä tai maksukyvyttömiä kyseisten toimenpiteiden myöntämisajankohtana, komissio katsoo, että niiden luokitukset eivät tuolloin alittaneet CCC-luokkaa.

(82) Lopuksi komissio huomauttaa, että Valencian jalkapalloilijoiden (omaisuus) suhteellisen korkeasta kirjanpitoarvosta ei voida päätellä, ettei seura ollut taloudellisissa vaikeuksissa. Vaikka Valencia CF:n pelaajien kirjanpitoarvo oli huomattavan korkea, kuten sen taseista ilmenee, samojen pelaajien pakkomyyntiarvo olisi suhteellisen alhainen, koska ostajat käyttäisivät hyväkseen tietoa myyjän (Valencia CF:n) vaikeuksista saadakseen alennettua hintoja. Pelaajien markkina-arvo riippuu myös pitkälti ennakoimattomista tapahtumista, kuten vammautumisista, mikä tekee markkina-arvosta erittäin epävakaan. Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että Valencia CF oli vaikeuksissa toimenpiteiden 1 ja 4 myöntämisajankohtana.

(83) Yhteenvetona komissio katsoo, että koska kyseiset kolme seuraa olivat taloudellisissa vaikeuksissa ennen toimenpiteiden toteuttamista, niiden luottoluokituksen voidaan katsoa olleen CCC ([25]).

(84) Valencia CF:n mukaan sen pelaajien yhteenlaskettu markkina-arvo sekä se, että sen vuosien 2007–2009 merkittyä pääomaa ei ollut menetetty vaan se pysyi vakaana ja seurasta tuli jälleen kannattava vuosina 2011 ja 2012, voisivat riittää kumoamaan olettaman siitä, että Valencia CF oli taloudellisissa vaikeuksissa siksi, että sen pääoman arvo oli negatiivinen kaudella 2007–2009. Komissio ei voi hyväksyä näitä väitteitä johdanto-osan 70–83 kappaleessa selitetyistä syistä.

(85) Komissio ottaa huomioon takauksia koskevan vuoden 2008 tiedonannon 2.2 ja 3.2 kohdan tarkastellessaan tukiosuuksia näissä toimenpiteissä, joihin kaikkiin sisältyy valtiontakauksia. Takauksia koskevassa vuoden 2008 tiedonannossa todetaan, että tiettyjen edellytysten täyttyminen saattaa riittää osoittamaan komissiolle, ettei kyseessä ole valtiontuki. Tällaisia edellytyksiä ovat esimerkiksi se, että lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa, ja se, että takaus ei kata enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitusvelvoitteen määrästä. Lainanottaja saa kuitenkin etua, jos sen ei tarvitse maksaa takauksesta hintaa, jossa on otettu huomioon lainaan liittyvät riskit. Kun lainanottaja on vaikeuksissa oleva yritys, se ei myöskään löytäisi rahoituslaitosta, joka olisi valmis myöntämään sille lainaa minkäänlaisilla ehdoilla ilman valtiontakausta.

([21]) https://www.standardandpoors.com/en_US/web/guest/article/-/view/sourceId/504352.

([22]) "C-luottoluokituksen saanut velallinen on tällä hetkellä vaarassa laiminlyödä velvoitteensa, mikä johtaisi liikkeeseenlaskijoiden SD- tai D-luokitukseen, ja se on riippuvainen suotuisista liiketoimintaan, rahoitukseen ja talouteen liittyvistä olosuhteista voidakseen vastata taloudellisista sitoumuksistaan."

([23]) "R-luottoluokituksen saanut velallinen on sääntelyviranomaisten merkittävän valvonnan kohteena taloudellisen asemansa vuoksi. Valvonnan aikana sääntelyviranomaisilla voi olla valtuudet suosia tiettyä velvoitteiden luokkaa muihin nähden tai suorittaa tietyt velvoitteet ja jättää toiset suorittamatta."

([24]) "SD- (osittain maksukyvytön) tai D-luokituksen saanut velallinen on laiminlyönyt yhden tai useamman erääntyneen taloudellisen velvoitteensa (luokiteltu tai luokittelematon), lukuun ottamatta omiksi varoiksi luokiteltuja hybridi-instrumentteja tai hybridi-instrumentteja, joita koskevien velvoitteiden suorittaminen on ehtojen mukaisesti keskeytetty. Velallisen katsotaan olevan maksukyvytön, jollei Standard & Poor's pidä mahdollisena, että nämä maksut suoritetaan tietyn aikajouston puitteissa. Yli viiden pankkipäivän pituisen aikajouston katsotaan kuitenkin vastaavan viittä pankkipäivää. D-luokitus annetaan, kun Standard & Poor's katsoo maksukyvyttömyyden olevan yleinen siten, ettei velallinen pysty suorittamaan mitään velvoitteitaan tai suurinta osaa niistä niiden erääntyessä. SD-luokitus annetaan, kun Standard & Poor'sin mukaan velkoja on osittain laiminlyönyt tietyt velvoitteet tai velvoitteiden luokan, lukuun ottamatta omiksi varoiksi luokiteltuja hybridi-instrumentteja, mutta se pystyy edelleen vastaamaan muista velvoitteista tai velvoitteiden luokista. Velallisen luokitus alennetaan D- tai SD-tasolle, jos se toteuttaa ongelmallisen vaihtotarjouksen."

([25]) Tämä luokitus viittaa yrityksiin, joiden maksukyky riippuu pitkäaikaisista suotuisista olosuhteista, ja se käsittää Standard and Poor'sin luottoluokitusasteikon luokat CCC+, CCC ja CCC–, CC.

(86) Tältä osin komissio ei hyväksy Espanjan väitettä siitä, että takauksia koskevassa vuoden 2008 tiedonannossa esitetyt edellytykset täyttyvät. Soveltamalla näitä kriteereitä käsiteltävään tapaukseen komissio toteaa seuraavaa:

a) Valencia CF, Hercules CF ja Elche CF olivat taloudellisissa vaikeuksissa (ks. edellä johdanto-osan 70–82 kappale) toimenpiteiden 1, 2, 3 ja 4 myöntämisajankohtana.

b) Kuten edellä johdanto-osan 7–9 kappaleesta ilmenee, takaukset kattoivat yli 100 prosenttia lainoista.

c) Kyseisistä takauksista perittyjen 0,5–1 prosentin vuotuisten takauspalkkioiden ei voida katsoa vastaavan taattujen lainojen takaisinmaksun laiminlyöntiin liittyvää riskiä, kun otetaan huomioon Valencia CF:n, Hercules CF:n ja Elche CF:n vaikeudet ja erityisesti niiden korkea velkaantumisaste ja se, että niiden pääoma oli negatiivinen kyseisten toimenpiteiden ajankohtana.

(87) Edellä esitetyn perusteella komissio päättelee, että toimenpiteet 1, 2, 3 ja 4 eivät täytä takauksia koskevassa vuoden 2008 tiedonannossa vahvistettuja edellytyksiä. Komissio katsoo siten, etteivät edunsaajat olisi saaneet toimenpiteitä samoin ehdoin markkinoilta, joten ne saivat toimenpiteistä perusteetonta etua.

(88) Komissio katsoo näin ollen, että edunsaajat saivat perusteetonta etua valtion vuosina 2009, 2010 ja 2011 toteuttamista toimenpiteistä 1, 2, 3 ja 4.

7.1.3 *Kilpailun vääristyminen ja vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan*

(89) Kansallisella ylimmällä tai toiseksi ylimmällä sarjatasolla pelaaville jalkapalloseuroille koituva etu saattaa vaikuttaa kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Ensimmäisen ja toisen sarjatason ammattilaisseurat kilpailevat pääsystä eurooppalaisiin kilpailuihin Espanjassa Espanjan cupin, jäljempänä 'Copa del Rey', kautta, jossa La Ligan, Segunda A:n ja Segunda B:n joukkueet kilpailevat keskenään ja jonka voittaja osallistuu UEFA:n Eurooppa-liigaan (paitsi jos se pääsee UEFA:n Mestarien liigaan). Tarkasteltavien toimenpiteiden ajankohtana Valencia CF osallistui kansainvälisiin kilpailuihin (Eurooppa-liigaan kausilla 2008–2009 ja 2009–2010), kun taas Hercules CF oli juuri noussut La Ligaan Segunda Divisiónin toiselta sijalta ja Elche CF pelasi Segunda Divisiónissa (kaudella 2013–2014 se pelasi La Ligassa). Hercules CF ja Elche CF osallistuivat myös Copa del Reyhin toimenpiteiden 2 ja 3 ajankohtana. Ensimmäisen ja toisen sarjatason ammattilaisseurat toimivat myös tuotteistamisen ja televisiolähetysoikeuksien markkinoilla. Lähetysoikeudet, tuotteistaminen ja sponsorointi ovat tulonlähteitä, joista nämä seurat kilpailevat muiden seurojen kanssa kotimaassaan ja ulkomailla. Mitä enemmän varoja seuroilla on käytettävissään parhaiden pelaajien houkuttelemiseksi joukkueeseen, sitä paremmin ne voivat menestyä kilpailuissa, mikä taas lupaa enemmän tuloja mainituista toiminnoista. Sen vuoksi komissio päättelee, että tarkasteltavat toimenpiteet ovat omiaan vääristämään tai uhkaamaan vääristää kilpailua ja vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

7.1.4 *Tuen olemassaoloa koskeva päätelmä*

(90) Edellä esitetyistä syistä komissio päättelee, että toimenpiteet 1, 2, 3 ja 4 sisälsivät Valencia CF:lle (toimenpide 1 ja 4), Hercules CF:lle (toimenpide 2) ja Elche CF:lle (toimenpide 3) myönnettyä valtiontukea.

7.2 **Tuen määrän laskeminen**

(91) Komissio on vahvistanut takauksia koskevassa vuoden 2008 tiedonannossa yleiset periaatteet takausten tukiosuuden laskemiselle.

(92) Komissio huomauttaa, että edunsaajat pystyivät tarkasteltavien toimenpiteiden ansiosta jatkamaan toimintaansa niin, että toisin kuin muut taloudellisissa vaikeuksissa olevat kilpailijat, edunsaajat eivät joutuneet kohtaamaan taloudellisista tuloksistaan johtuvia kielteisiä seurauksia.

(93) Komissio katsoo takauksia koskevan vuoden 2008 tiedonannon 4.2 kohdan mukaisesti, että kunkin takauksen tukiosuus vastaa yhtäältä valtiontakauksen ansiosta tosiasiassa sovelletun koron ja takausmaksun ja toisaalta sen

koron välistä erotusta, jota lainaan olisi sovellettu ilman valtiontakausta. Komissio toteaa, että vastaavien liiketoimien toteuttamisesta markkinoilla on vain vähän havaintoja, joten ne eivät tarjoa lähtökohtaa mielekkäälle vertailulle. Näin ollen komissio käyttää asiaankuuluvaa viitekorkoa ([26]), joka on 1 000 peruspistettä, kun otetaan huomioon kyseisten kolmen jalkapalloseuran vaikeudet ja laina-arvopapereiden erittäin alhainen arvo, plus 124–149 peruspistettä, joka oli Espanjan peruskoron vaihteluväli tukitoimenpiteiden ajankohtana. Kukin laina oli nimittäin arvopaperistettu antamalla seurasta hankitut osakkeet pantiksi. Seurat olivat kuitenkin vaikeuksissa, mikä tarkoitti, että niiden toiminta oli tappiollista, eivätkä ne olleet laatineet uskottavia elinkelpoisuuden palauttamissuunnitelmia osoittaakseen, että niiden toiminta saataisiin tuottamaan voittoa osakkeenomistajille. Siksi seurojen tappiot sisältyivät niiden osakkeiden arvoon, minkä vuoksi osakkeiden arvo lainan vakuutena oli lähellä nollaa. Komission laskelmien mukaan tarkasteltavana oleviin toimenpiteisiin sisältyvä tukiosuus on arviolta 20,381 miljoonaa euroa Valencia CF:n osalta (19,193 miljoonaa euroa toimenpiteen 1 ja 1,188 miljoonaa euroa toimenpiteen 4 osalta), 6,143 miljoonaa euroa Hercules CF:n osalta ja 3,688 miljoonaa euroa Elche CF:n osalta. Komission laskelmat ovat seuraavat:

a) Toimenpide 1: sovellettu 6,5 prosentin korko vähennetään sovellettavasta 11,45 prosentin markkinakorosta, eli 1 000 peruspistettä Valencia CF:n osalta plus 145 peruspistettä, joka oli Espanjan peruskorko marraskuussa 2009 ([27]). Tulos kerrotaan lainan määrällä, joka oli 75 miljoonaa euroa, ja lainan todellisella kestolla, joka oli 5,17 vuotta. Lopputulos on 19,193 miljoonaa euroa.

b) Toimenpide 2: sovellettu 4,41 prosentin korko vähennetään sovellettavasta 11,24 prosentin markkinakorosta, eli 1 000 peruspistettä Hercules CF:n osalta plus 124 peruspistettä, joka oli Espanjan peruskorko heinäkuussa 2010 ([28]). Tulos kerrotaan lainan määrällä, joka oli 18 miljoonaa euroa, ja lainan kestolla, joka oli 5 vuotta. Lopputulos on 6,143 miljoonaa euroa.

c) Toimenpide 3: sovellettu 6,22 prosentin korko vähennetään sovellettavasta 11,49 prosentin markkinakorosta, eli 1 000 peruspistettä Elche CF:n osalta plus 149 peruspistettä, joka oli Espanjan peruskorko helmikuussa 2011 ([28]). Tulos kerrotaan lainan määrällä, joka oli 14 miljoonaa euroa, ja lainan kestolla, joka oli 5 vuotta. Lopputulos on 3,688 miljoonaa euroa.

d) Toimenpide 4: sovellettu 6,5 prosentin korko vähennetään sovellettavasta 11,45 prosentin markkinakorosta, eli 1 000 peruspistettä Valencia CF:n osalta plus 145 peruspistettä, joka oli Espanjan peruskorko marraskuussa 2010 ([28]). Tulos kerrotaan lainan määrällä, joka oli 6 miljoonaa euroa, ja lainan jäljellä olevalla todellisella kestolla, joka oli 4 vuotta. Lopputulos on 1,188 miljoonaa euroa.

(94) Edellä esitetyn perusteella toimenpiteiden 1, 2, 3 ja 4 tukiosuuden kokonaismäärä on 30,212 miljoonaa euroa.

(95) Fundación Valencia esittää, että jos kyseisen takauksen todetaan sisältävän valtiontukea, komission olisi otettava arvioinnissaan huomioon myös takauksen keskeytys- tai pätemättömyysajanjaksot, jotka johtuvat Espanjassa vireille pannuista oikeusmenettelyistä (ks. johdanto-osan 46 kappaleen h alakohta). Komissio ei voi hyväksyä tätä väitettä, koska takausta ei ollut peruutettu lopullisesti eikä sen taustalla ollutta lainaa ollut maksettu takaisin ennen Valencia CF:n osakkeiden myyntiä, joten takauksella myönnetty etu oli olemassa koko sen ajanjakson, joka alkoi takauksen myöntämisestä ja päättyi takauksen peruuttamiseen Valencia CF:n osakkeiden myynnin jälkeen.

7.3 **Tuen lainmukaisuus**

(96) SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdassa todetaan, että jäsenvaltio ei saa toteuttaa tukitoimenpidettä ennen kuin komissio on päätöksellään antanut luvan toimenpiteen toteuttamiseen. Komissio toteaa, että kyseisten toimenpiteiden toteuttamisessa rikottiin SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdassa määrättyjä ilmoitusvelvollisuutta ja täytäntöönpanokieltoa. Näin ollen komissio katsoo, että toimenpiteet 1, 2, 3 ja 4 ovat kiellettyä valtiontukea.

([26]) Komission tiedonanto viite- ja diskonttokorkojen määrittämisessä sovellettavan menetelmän tarkistamisesta (EUVL C 14, 19.1.2008, s. 6).
([27]) Ks. http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/base_rates_eu27_en.pdf.
([28]) Ks. alaviite 27.

7.4 **Tuen soveltuvuus sisämarkkinoille**

(97) Komission on arvioitava, voidaanko edellä määriteltyjen tukitoimenpiteiden katsoa soveltuvan sisämarkkinoille. Unionin tuomioistuinten oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltion vastuulla on ilmoittaa, millä perusteella tuki soveltuu sisämarkkinoille, sekä osoittaa, että kyseiset perusteet pätevät kyseisessä tapauksessa ([29]).

(98) Komissio huomauttaa, että Espanja (tai muukaan asianomainen osapuoli) ei ole esittänyt huomautuksia toimenpiteiden 2, 3 ja 4 soveltuvuudesta sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan perusteella tai muulla perusteella.

(99) Valencia CF esittää, että toimenpide 1 on yhdenmukainen rahoituksen saatavuuden turvaamiseksi tämänhetkisessä finanssi- ja talouskriisissä valtiontukitoimenpiteitä koskevien tilapäisten yhteisön puitteiden ([30]), jäljempänä 'vuoden 2009 tilapäiset puitteet', kanssa, jotka annettiin vuonna 2009 tarkoituksena puuttua vajeisiin, joita aiheutui lokakuussa 2008 alkaneesta finanssi- ja talouskriisistä. Komissio kuitenkin huomauttaa, että Valencia CF:n vaikeudet olivat alkaneet ennen finanssikriisiä, nimittäin jo kesäkuussa 2007 päättyneenä verovuonna (ks. edellä taulukko 1), kun taas vuoden 2009 tilapäisillä puitteilla pyrittiin puuttumaan kyseisen kriisin aiheuttamiin ongelmiin. Vuoden 2009 tilapäisten puitteiden 4.3.2 kohdan i alakohdan mukaan nimittäin "tukea myönnetään yrityksille, jotka eivät olleet vaikeuksissa 1 päivänä heinäkuuta 2008. Tukea voidaan myöntää yrityksille, jotka eivät olleet vaikeuksissa kyseisenä päivänä, mutta ovat joutuneet vaikeuksiin sen jälkeen maailmanlaajuisen finanssi- ja talouskriisin seurauksena." Koska Valencia CF oli vaikeuksissa jo kesäkuusta 2007, komission mukaan vuoden 2009 tilapäisiä puitteita ei sovelleta Valencia CF:n hyväksi toteutettuihin toimenpiteisiin.

(100) Komissio arvioi, voidaanko tukitoimenpiteen katsoa soveltuvan sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla, jonka mukaan tietyn taloudellisen toiminnan edistämiseen voidaan antaa tukea, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.

(101) Arvioidessaan käsitettä "taloudellisen toiminnan edistäminen" urheilualalla komissio ottaa asianmukaisesti huomioon SEUT-sopimuksen 165 artiklan 1 kohdan ja SEUT-sopimuksen 165 artiklan 2 kohdan viimeisen luetelmakohdan, joiden mukaan unioni myötävaikuttaa Euroopan urheilun edistämiseen ottaen huomioon sen erityispiirteet, vapaaehtoisuuteen perustuvat rakenteet sekä yhteiskunnallisen ja kasvatuksellisen tehtävän.

(102) LFP esittää muodollisen tutkintamenettelyn aikana toimittamissaan huomautuksissa, että ammattilaisurheiluseurojen toiminnalla on julkisen palvelun tehtävä, minkä vuoksi SEUT-sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan mukaisesti kilpailusääntöjen soveltaminen näihin seuroihin ei saa estää niitä hoitamasta niille uskottuja erityistehtäviä. Komissio huomauttaa, että kyseisillä toimenpiteillä tuettiin amatööriurheilun sijasta ammattilaisjalkapalloilua. Ammattilaisjalkapalloilun palveluja tarjoavat markkinavoimat, joten valtiolla ei ole tarvetta tehdä tällaisten palvelujen tarjoamisesta julkisen palvelun velvoitetta. Komissio huomauttaa samalla, ettei ole osoitettu, että Espanjan viranomaiset olisivat velvoittaneet Valencia CF:n suorittamaan palvelujaan SEUT-sopimuksen 106 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla eli toimella, jolla selkeästi määritellään kyseinen julkinen palvelu, sen kesto tai asianomainen korvaus ja sen laskutapa. Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että Valencia CF:n hyväksi myönnetyt toimenpiteet eivät sovellu sisämarkkinoille SEUT-sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan nojalla.

(103) Tukitoimenpiteiden arvioimiseksi SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti komissio on antanut lukuisia asetuksia, puitteita, suuntaviivoja ja tiedonantoja tukimuodoista ja horisontaalisista tai alakohtaisista tavoitteista, joita varten tukea annetaan.

(104) Kun otetaan huomioon kyseisten toimenpiteiden luonne ja se, että kyseiset jalkapalloseurat olivat taloudellisissa vaikeuksissa, kun tuki myönnettiin, ja että tuen myöntämisen tarkoituksena oli puuttua näihin vaikeuksiin, komissio arvioi, voidaanko vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivoissa vahvistettuja perusteita soveltaa, sillä suuntaviivat olivat voimassa kyseisten tukitoimenpiteiden myöntämisajankohtana (vuosina 2009, 2010 ja 2011) ja mainittuja kolmea jalkapalloseuraa voidaan pitää suuntaviivoissa tarkoitettuina vaikeuksissa olevina yrityksinä. Espanja katsoo tästä, että jos komissio toteaa toimenpiteiden 1 ja 4 sisältävän valtiontukea, tuki olisi sisämarkkinoille soveltuvaa SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan perusteella ja erityisesti vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen mukaisena rakenneuudistustukena.

([29]) Asia C-364/90, Italia v. komissio, tuomio 28.4.1993, Kok., 20 kohta.
([30]) EUVL C 83, 7.4.2009, s. 1.

(105) Kuten jäljempänä selitetään, komission mukaan tarkasteltavana olevien tukitoimenpiteiden ei voida vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen mukaan katsoa olevan sisämarkkinoille soveltuvaa tukea, koska suuntaviivojen edellytykset ja periaatteet eivät täyty.

7.4.1 *Pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttaminen*

(106) Vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 34 kohdan mukaan rakenneuudistustuen myöntämisen edellytyksenä on oltava rakenneuudistussuunnitelman täytäntöönpano, ja komission on vahvistettava suunnitelma yksittäisten tukien osalta kaikissa tapauksissa. Suuntaviivojen 35 kohdassa selitetään, että rakenneuudistussuunnitelman toteuttamisajan on oltava mahdollisimman lyhyt ja suunnitelman on mahdollistettava yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palautuminen kohtuullisessa ajassa yrityksen tulevia toimintaedellytyksiä koskevien realististen oletusten perusteella.

(107) Vuoden 2004 pelastus- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 36 kohdan mukaan suunnitelmassa on kuvailtava yrityksen vaikeuksiin johtaneet olosuhteet ja otettava huomioon markkinanäkymien nykytilanne ja ennakoitu kehitys erilaisten hahmotelmien avulla, jotka perustuvat optimistisiin, pessimistisiin ja niiden väliltä oleviin olettamuksiin.

(108) Rakenneuudistussuunnitelmassa on esitettävä yrityksen muuttamista siten, että se voi rakenneuudistuksen jälkeen vastata itse kaikista kustannuksistaan, omaisuuserien arvon alentuminen ja rahoituskulut mukaan luettuina. Rakenneuudistuksen läpikäyneen yrityksen oman pääoman tuoton on oltava riittävän korkea, jotta se voi kilpailla omin voimin (37 kohta).

(109) Muodollisen tutkintamenettelyn aikana Espanja väitti, että päätös myöntää toimenpide 1 Fundación Valencian hyväksi perustui elinkelpoisuuden palauttamista koskevaan toukokuun 2009 suunnitelmaan.

(110) Komissio huomauttaa, ettei elinkelpoisuuden palauttamista koskeva suunnitelma sisällä hahmotelmia, jotka perustuvat optimistisiin, pessimistisiin ja niiden väliltä oleviin olettamuksiin, eikä analyysia niistä riskeistä, jotka voisivat vaikuttaa Valencia CF:n rakenneuudistukseen. Suunnitelmassa ei esimerkiksi arvioitu vaikutusta, joka olisi seuran mestaruuskilpailuissa saavuttamilla eri sijoituksilla, kiinteistö-, sponsori- ja lähetysoikeuksien markkinoilla esiintyviä hintamuutoksia, mahdollisia riskejä, jotka koskevat kannattajien kykyä maksaa kausikorteista ja yksittäisistä lipuista, pelaajien vammautumisriskejä ja pelaajien siirtomarkkinoilla tapahtuvia muutoksia.

(111) Elinkelpoisuuden palauttamista koskevassa suunnitelmassa esitetyt arviot taloudellisesta tuloksesta alittivat lisäksi tason, jota voidaan pitää riittävänä Valencia CF:n pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamiseksi. Kuten edellä taulukossa 6 esitetään, elinkelpoisuuden palauttamista koskevan vuoden 2009 suunnitelman mukaan Valencia CF:n toiminta oli tappiollista kesäkuussa 2013 päättyneeseen verovuoteen saakka eli neljän vuoden ajan vuoden 2009 valtiontakauksen myöntämisen jälkeen. Lisäksi kesäkuussa 2014 ja kesäkuussa 2015 päättyneiden verovuosien ennakoitu liikevoittoprosentti oli hyvin alhainen, vain 1 ja 4 prosenttia. Liiketoiminnan tuloksesta edellä esitetty analyysi pätee myös seuran kesäkuussa 2015 päättyneen tilikauden ennakoituun tulokseen ennen veroja, kun taas merkittävän suuret tulokset kesäkuussa 2011 päättyneeltä verovuodelta (50,5 miljoonaa euroa) ja kesäkuussa 2012 päättyneeltä verovuodelta (154,8 miljoonaa euroa) eivät edusta seuran taloudellista tulosta, vaan ne ovat tonttien myynnistä saatuja ylimääräisiä tuloja.

(112) Edellä esitetyn perusteella komissio päättelee elinkelpoisuuden palauttamisesta, ettei eri toimenpiteiden vaikutusta ole määritelty asianmukaisesti määrällisesti eivätkä eri hahmotelmien arviot elinkelpoisuudesta yllä riittävälle tasolle. Sen vuoksi komissio katsoo, että vaikka elinkelpoisuuden palauttamista koskeva suunnitelma katsottaisiin vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivoissa tarkoitetuksi aidoksi rakenneuudistussuunnitelmaksi, sillä ei voitu taata Valencia CF:n pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palautumista kohtuullisessa ajassa.

(113) Komissio huomauttaa, ettei Hercules CF:n ja Elche CF:n elinkelpoisuuden palauttamisesta esitetty suunnitelmia, joten vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 34 kohta ei täyty myöskään näiden kahden seuran osalta.

7.4.2 *Kilpailun kohtuuttoman vääristymisen välttäminen (vastasuoritteet)*

(114) Vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 38 kohdan mukaan vastasuoritteita on toteutettava sen varmistamiseksi, että kaupankäynnin edellytyksiä haittaavat vaikutukset olisivat mahdollisimman vähäiset. Vastasuoritteisiin voi kuulua omaisuuserien myynti, kapasiteetin tai markkinaläsnäolon supistukset ja kyseisille markkinoille pääsyn esteiden vähentäminen (39 kohta).

(115) Tappiollisessa toiminnassa käytettyjen omaisuuserien myyntiä, joka olisi joka tapauksessa tarpeen elinkelpoisuuden palauttamiseksi, ei pidetä kapasiteetin tai markkinaläsnäolon supistamisena vastasuoritteita arvioitaessa (40 kohta).

(116) Espanja ehdottaa Valencia CF:n osalta vastasuoritteena seuran arvokkaimpien pelaajien myyntiä (ks. edellä johdanto-osan 41 kappale). Komissio kuitenkin huomauttaa, että myytyjä pelaajia käytettiin seuran tappiollisessa toiminnassa eli jalkapallokilpailuissa, joten kyseisen myynnin ei voida katsoa supistavan Valencia CF:n kannattavan toiminnan kapasiteettia tai suoriutumista. Komissio huomauttaa lisäksi, että edellä mainittujen pelaajien myynti oli varsin tarpeellinen rakenneuudistustoimenpide Valencia CF:n elinkelpoisuuden palauttamiseksi, mihin viitataan myös sen elinkelpoisuuden palauttamista koskevassa vuoden 2009 suunnitelmassa. Myynti oli nimittäin välttämätöntä seuran elpymiselle, jotta se voisi kasvattaa tuloja ja vähentää kalliista pelaajista aiheutuvia suuria menoja. Vaikka myynnistä saattoi loppukädessä olla hyötyä kilpailijalle, sen ensisijaisena tavoitteena oli mahdollistaa Valencia CF:n elpyminen. Myynnin ei siten voida katsoa hyödyttäneen Valencia CF:n kilpailijoita.

(117) Tätä taustaa vasten komissio katsoo, että Espanjan ehdottamat vastasuoritteet eivät riittäneet vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen mukaisesti sen varmistamiseen, että kaupankäynnin edellytyksiä haittaavat vaikutukset, joita aiheutui tuen myöntämisestä Valencia CF:lle, olisivat mahdollisimman vähäiset.

(118) Komissio huomauttaa, ettei Hercules CF:ää ja Elche CF:ää koskevia vastasuoritteita ehdotettu, joten vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 38 kohta ei täyty myöskään näiden kahden seuran osalta.

7.4.3 *Tuen rajaaminen välttämättömään (oma osuus)*

(119) Vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 43 kohdan mukaan tuensaajien on osallistuttava rakenneuudistussuunnitelmaan merkittävällä määrällä omia varojaan, jotta tukimäärä voidaan rajata ehdottomasti välttämättömään rakenneuudistuksen toteuttamiseksi. Oma osuus voi sisältää sellaisten omaisuuserien myynnin, jotka eivät ole välttämättömiä yrityksen elinkelpoisuuden kannalta, tai markkinaehtoisen ulkoisen rahoituksen.

(120) Oman osuuden on oltava todellinen, eikä siihen voida laskea arvioituja tulevia voittoja, kuten kassavaroja (vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 43 kohta). Oma osuus ei luonnollisesti saa sisältää lisää valtiontukea. Komissio katsoo yleensä, että Valencia CF:n kaltaisten suuryritysten ([31]) asianmukainen oma osuus on vähintään 50 prosenttia rakenneuudistuskustannuksista. Komissio voi kuitenkin poikkeusoloissa ja erityisissä vaikeuksissa hyväksyä alhaisemman rahoitusosuuden (vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 44 kohta).

(121) Kun otetaan huomioon Valencia CF:n vuoden 2009 pääomanlisäyksen kokonaismäärä eli 92,4 miljoonaa euroa, jota voidaan pitää sen rakenneuudistuskustannuksena, Espanja ehdottaa, että siihen sisältyviä yksityisten sijoittajien osuuksia, joiden määrä oli 18,8 miljoonaa euroa, pidettäisiin omana osuutena. Komissio kuitenkin huomauttaa, että nämä yksityisten sijoittajien osuudet vastasivat 20:tä prosenttia koko rakenneuudistuksen kustannuksista. Tällä perusteella komissio katsoo, että yksityisten sijoittajien osuudet Valencia CF:n vuoden 2009 pääomankorotuksesta eivät ole riittävät sen kannalta, että niitä voitaisiin pitää omana osuutena.

(122) Komissio huomauttaa, että toimenpiteet 2 ja 3 muodostivat 100 prosenttia Hercules CF:ään ja Elche CF:ään suoritettujen pääomanlisäysten rahoituslähteistä, joten toimenpiteisiin ei sisältynyt yksityisten sijoittajien osuutta.

(123) Komissio katsoo näin ollen, etteivät vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 43 kohdan edellytykset täyty.

([31]) Mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä 6 päivänä toukokuuta 2003 annetun komission suosituksen (EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36) mukaan mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) luokka koostuu yrityksistä, joiden palveluksessa on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa. Henkilöstömäärän ja rahamääräisten arvojen laskennassa käytettävät tiedot koskevat viimeistä päättynyttä tilikautta, ja ne lasketaan vuosittain. Käsiteltävässä tapauksessa Valencia CF:n vuosiliikevaihto oli kesäkuussa 2008 päättyneellä toimenpidettä 1 edeltäneellä viimeisellä tilikaudella 99,4 miljoonaa euroa ja kesäkuussa 2009 päättyneellä toimenpidettä 2 edeltäneellä viimeisellä tilikaudella 82,4 miljoonaa euroa. Näin ollen Valencia CF ylitti yhden niistä kynnysarvoista, jonka alittavia yrityksiä pidetään pk-yrityksinä.

7.4.4 *Tuen ainutkertaisuuden periaate*

(124) Tuen on myös noudatettava vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 72 kohtaa, jonka mukaan yritys, joka on saanut kymmenen viime vuoden aikana pelastamis- tai rakenneuudistustukea, ei ole tukikelpoinen (tuen ainutkertaisuuden periaate). Espanja esittää Valencia CF:stä, joka hyötyi toimenpiteistä 1 ja 4, että toimenpiteellä 4 ainoastaan korotettiin olemassa olevaa takausta 6 miljoonalla eurolla, joten sitä ei voida pitää uutena takauksena ja siten Valencia CF:lle myönnettynä uutena valtiontukena. Komissio kuitenkin huomauttaa, että edellä mainittua vuonna 2010 tehtyä vuoden 2009 valtiontakauksen korotusta ei ollut suunniteltu tai sisällytetty ohjelmasuunnitteluun alusta alkaen vuoden 2009 valtiontakausta myönnettäessä, vaan korotus oli luonteeltaan tilapäinen, koska sen myöntämisen tarkoituksena oli kattaa lainan 26 päivänä elokuuta 2010 erääntyneen korkomaksun odottamaton laiminlyönti (ks. edellä johdanto-osan 10 kappale). Komissio katsoo näin ollen, että toimenpide 4 on Valencia CF:lle myönnetty uusi valtiontakaus ja erotettavissa toimenpiteestä 1. Koska Valencia CF on hyötynyt rakennusuudistustuesta 10 vuoden aikana kahdesti eli vuonna 2009, jolloin se sai valtiontakauksen, ja vuonna 2010, jolloin edellistä (vuoden 2009) takausta korotettiin, komissio päättelee, ettei tuen ainutkertaisuuden periaatetta ole noudatettu Valencia CF:n hyväksi myönnetyn toimenpiteen 4 osalta.

7.5 **Päätelmä**

(125) Edellä esitetyn perusteella komissio toteaa, että Valencia CF:n hyväksi myönnetty vuoden 2009 valtiontakaus ja siihen vuonna 2010 myönnetty korotus, Hercules CF:n hyväksi myönnetty vuoden 2011 valtiontakaus ja Elche CF:n hyväksi myönnetty vuoden 2011 valtiontakaus myönnettiin SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan vastaisesti. Komissio katsoo myös, etteivät toimenpiteet täytä vuoden 2004 pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivoissa asetettuja edellytyksiä. Näin ollen komissio katsoo, ettei tuki sovellu sisämarkkinoille.

7.6 **Takaisinperintä**

(126) SEUT-sopimuksen ja unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komissiolla on toimivalta päättää, että jäsenvaltion on poistettava tuki tai muutettava sitä, jos komissio on todennut, ettei tuki sovellu sisämarkkinoille ([32]). Unionin tuomioistuin on niin ikään johdonmukaisesti katsonut, että jäsenvaltion velvollisuudella poistaa komission sisämarkkinoille soveltumattomaksi katsoma tuki on tarkoitus palauttaa aikaisempi tilanne ([33]). Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin on vahvistanut, että tämä tavoite on saavutettu, kun tuensaaja on palauttanut sääntöjenvastaisena tukena saamansa rahamäärät, jolloin se on menettänyt markkinoilla kilpailijoihinsa verrattuna saamansa edun ja tuen maksamista edeltänyt tilanne on palautettu ([34]).

(127) Neuvoston asetuksen (EU) N:o 2015/1589 ([35]) 16 artiklan 1 kohdassa säädetään oikeuskäytännön mukaisesti, että ”sääntöjenvastaista tukea koskevissa kielteisissä päätöksissä komissio päättää, että asianomaisen jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet tuen perimiseksi takaisin tuensaajalta (…).”

(128) Koska toimenpiteistä ei ollut ilmoitettu komissiolle, mikä oli SEUT-sopimuksen 108 artiklan vastaista, ja koska niitä on pidettävä sääntöjenvastaisina ja sisämarkkinoille soveltumattomina tukina, tuet on perittävä takaisin, jotta voidaan palauttaa markkinoilla ennen tuen myöntämistä vallinnut tilanne. Takaisinperinnän olisi koskettava ajanjaksoa, jonka aikana tuensaaja sai etua, toisin sanoen ajanjaksoa, joka alkaa siitä hetkestä, jolloin tuet asetettiin tuensaajan käyttöön, ja päättyy siihen, kun tuet on tosiasiallisesti peritty takaisin. Takaisinperittäville summille olisi laskettava korkoa, jota kertyy tuen tosiasialliseen takaisinperintään asti.

(129) Komissio huomauttaa Valencia CF:n esittäneen (ks. edellä johdanto-osan 41 kappaleen b alakohta), että koska Valencia CF:n omistus siirrettiin avoimen tarjouskilpailun yhteydessä, (mahdollinen) tukiosuus olisi näkynyt markkinahinnassa ja sisältynyt ostohintaan, joten tuesta hyötyy lopulta osakkeiden myyjä. Valencia CF:n mukaan valtiontakauksen tukimäärä on edellä esitetyn perusteella perittävä takaisin myyjältä eli Fundación Valencialta.

(130) Kuten edellä johdanto-osan 47 ja 48 kappaleessa selitettiin, komissio katsoo, että toimenpiteistä 1 ja 4 hyötyi viime kädessä seura, joten kun se myytiin vuonna 2014, tuki siirtyi Valencia CF:n uudelle omistajalle.

([32]) Ks. asia C-70/72, komissio v. Saksa, Kok., s. 813, 13 kohta.
([33]) Ks. yhdistetyt asiat C-278/92–C-280/92, Espanja v. komissio, Kok., s. I-4103, 75 kohta.
([34]) Ks. asia C-75/97, Belgia v. komissio, Kok., s. I-30671, 64 ja 65 kohta.
([35]) Neuvoston asetus (EU) 2015/1589, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2015, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 248, 24.9.2015, s. 9).

(131) Komissio huomauttaa, että Elche CF ja Hercules CF ovat parhaillaan yleistäytäntöönpanomenettelyn kohteena maksukyvyttömyyden vuoksi (ks. edellä johdanto-osan 18 ja 20 kappale). Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti se, että tuensaaja on maksukyvytön tai konkurssimenettelyssä, ei vaikuta sen velvollisuuteen maksaa sääntöjenvastainen ja sisämarkkinoille soveltumaton tuki takaisin ([36]).

8. **PÄÄTELMÄ**

(132) Komissio katsoo, että Espanja on rikkonut SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohtaa, kun Espanja on myöntänyt sääntöjenvastaisesti yhteensä 30,212 miljoonan euron tuen, joka käsitti seuraavat:

a) IVF:n vuonna 2009 myöntämä valtiontakaus osakkeiden ostamiseen Valencia CF:stä.

b) IVF:n vuonna 2010 myöntämä valtiontakaus osakkeiden ostamiseen Hercules CF:stä.

c) IVF:n vuonna 2011 myöntämä valtiontakaus osakkeiden ostamiseen Elche CF:stä.

d) IVF:n vuonna 2010 myöntämä korotus vuoden 2009 valtiontakaukseen, jotta voitaisiin kattaa Valencia CF:n osakkeiden ostoon vuonna 2009 myönnetyn lainan määrän kasvu.

(133) Komissio päättelee, ettei Espanja myöntänyt uutta tukea, kun Espanja maksoi vuonna 2013 yhteensä 4,9 miljoonaa euroa IVF:n Valencia CF:n hyväksi myöntämistä valtiontakauksista.

(134) Tuki ei sovellu sisämarkkinoille, koska sitä ei voida hyväksyä rakenneuudistustukena eikä muuntyyppisenä tukena.

(135) Takaisinperittävät määrät ovat 20,381 miljoonaa euroa Valencia CF:ltä, 6,143 miljoonaa euroa Hercules CF:ltä ja 3,688 miljoonaa euroa Elche CF:ltä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Seuraavat toimenpiteet ovat sisämarkkinoille soveltumatonta valtiontukea, jonka Espanja on myöntänyt sääntöjenvastaisesti ja joka rikkoo Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 3 kohtaa:

Toimenpide 1

Valencia CF:n toteuttamaan pääomanlisäykseen liittyvä 19,193 miljoonan euron suuruinen valtiontakaus, jonka IVF myönsi 5 päivänä marraskuuta 2009 Fundación Valencialle annettuun pankkilainaan, jonka tarkoituksena oli merkitä Valencia CF:n osakkeita.

Toimenpide 2

Hercules CF:n toteuttamaan pääomanlisäykseen liittyvä 6,143 miljoonan euron suuruinen valtiontakaus, jonka IVF myönsi 26 päivänä heinäkuuta 2010 Fundación Herculesille annettuun pankkilainaan, jonka tarkoituksena oli merkitä Hercules CF:n osakkeita.

Toimenpide 3

Elche CF:n toteuttamaan pääomanlisäykseen liittyvä 3,688 miljoonan euron suuruinen valtiontakaus, jonka IVF myönsi 17 päivänä helmikuuta 2011 Fundación Elchelle annettuun pankkilainaan, jonka tarkoituksena oli merkitä Elche CF:n osakkeita.

Toimenpide 4

Yhteensä 1,188 miljoonan euron suuruinen takauksen korotus, jonka IVF myönsi 10 päivänä marraskuuta 2010 Fundación Valencialle ja jolla oli tarkoitus maksaa toimenpiteellä 1 taatun lainan erääntynyt pääoma, korot ja kustannukset.

([36]) Asia C-42/93, Espanja v. komissio ('Merco'), Kok., s. I-4175.

2 artikla

(1) Espanjan on perittävä 1 artiklassa tarkoitettu sisämarkkinoille soveltumaton tuki takaisin Valencia CF:ltä toimenpiteiden 1 ja 4 osalta, Hercules CF:ltä toimenpiteen 2 osalta ja Elche CF:ltä toimenpiteen 3 osalta.

(2) Takaisinperittävään summaan sisällytetään korko alkaen siitä, kun tuki asetettiin tuensaajien käyttöön, tuen tosiasialliseen takaisinperintään saakka.

(3) Korolle on laskettava korkoa komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 ([37]) V luvun ja asetuksen (EY) N:o 794/2004 muuttamisesta annetun komission asetuksen (EY) N:o 271/2008 ([38]) mukaisesti.

(4) Espanjan on peruttava kaikki 1 artiklassa tarkoitetun tuen maksamatta olevat maksut tämän päätöksen antamispäivästä alkaen.

3 artikla

(1) Edellä 1 artiklassa tarkoitettu tuki on perittävä takaisin välittömästi ja tosiasiallisesti.

(2) Espanjan on huolehdittava siitä, että tämä päätös pannaan täytäntöön neljän kuukauden kuluessa sen tiedoksi antamisesta.

4 artikla

(1) Espanjan on toimitettava kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta seuraavat tiedot:

(a) kultakin tuensaajalta takaisinperittävän tuen kokonaismäärä (pääoma ja korko);

(b) yksityiskohtainen kuvaus toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu ja joita suunnitellaan tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi;

(c) asiakirjat, joista käy ilmi, että tuensaajat on määrätty maksamaan tuki takaisin.

(2) Espanjan on ilmoitettava komissiolle tämän päätöksen täytäntöönpanemiseksi toteutettavien kansallisten toimenpiteiden edistymisestä siihen saakka, kunnes 1 artiklassa tarkoitetun tuen takaisinperintä on saatettu loppuun. Espanjan on komission pyynnöstä toimitettava välittömästi tiedot toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu ja joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi. Espanjan on myös annettava tarkat tiedot tuensaajilta jo perityistä tukimääristä ja koroista.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu Espanjan kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 4 päivänä heinäkuuta 2016.

Komission puolesta
Margrethe VESTAGER
Komission jäsen

([37]) Komission asetus (EY) N:o 794/2004, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta (EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1).

([38]) Komission asetus (EY) N:o 271/2008, annettu 30 päivänä tammikuuta 2008, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta annetun asetuksen (EY) N:o 794/2004 muuttamisesta (EUVL L 82, 25.3.2008, s. 1).